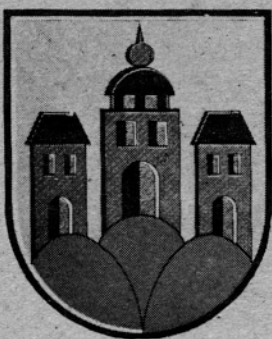

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

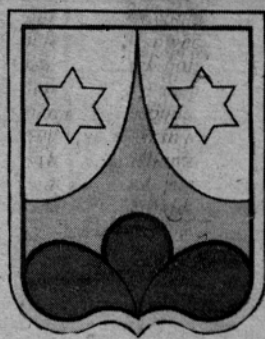
Leto XVI
Številka 7
Julij 1985

NOVICE

Glasiło socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Dan vstaje

Pričnimo razmišljati z besedami Edvarda Kardelja:

»Osvobodilna fronta ni bila za zeleno mizo ustvarjena politična koalicija. Nikdar ni bila svojevolsjna politična kombinacija posameznikov. Ni rezultat vnaprej pripravljenih načrtov in se nikoli ni hranila z gostobesednimi programi, izmišljenimi v zaprašenih kabinetih. Osvobodilna fronta je živo življenje samo. Ona je junajska gesta naroda, njegovih osnovnih ljudskih sil v trenutku, ko se je ta narod zavedel, da se je nadenj zgrnila uničujoča nevarnost, ko se je zavedel, da se pričinja boj za obstanek.«

Danes, ko gledamo na dogodke iz leta 1941 že z občutkom zgodovine, ko smo doživljali in doživeli velike družbene spremembe, ko so bila naša družbena hotenja vpeta v željo po lepšem življenju delovnih ljudi, ko smo se na teh poteh znašli mnogokrat pred velikim težavami oprti na lastne sile, lahko s ponosom gledamo na prehojeno pot od tistega odločnega upora prvih zavestnih sil, pa do danes.

Vstaja je bila odraz volje in odločnosti, kajti te ni bilo treba malo, če si se zavedal s kom se spopadaš in za kakšno ceno. Ob tem odločnem koraku, ko je Osvobodilna fronta poklicala slovenski narod k vstaji in so počile prve uporniške puške so onemeli mnogi, ki niti misliti niso upali, da bi tak boj lahko bil za tako maloštevilni narod, kot je bil slovenski uspešen. Vendar pa je prav ta odločnost pripomogla k hitri rasti vere v upor in odpor. In v tem je velika moč dobro zamišljenega in tudi vodenege boja proti raznim zavojevalecem in njihovim pomagačem. Moč OF je rastla, njen ugled pa utrjeval. Vstaja se je naglo širila v vse kotičke naše zaslužnjene domovine, postala je sčasoma množična in to je bil dokaz, da postaja boj najširša zavest ljudi, ki so želeli svobodo in družbeno preobrazbo. Boj za obstanek, kot ga imenuje Kardelj, je postajal dolžnost vsakogar, ki je čutil napredno, slovensko, svobodoljubno. Moč tega boja pa je bila tudi v tem, da je združeval ljudi vseh poklicev, raznih svetovnonazorskih pogledov v skupnost borcev za svobodo.

Ljudstvo je vstalo. Nekdanji gospodarji, tujci, ki so ponovno hlepeli po naši zemlji niso mogli verjeti, da lahko narod, ki so ga na vse načine prej stoletja izkoriščali pokaže svojo voljo in se upre tisočletni kulturi, kot so jo oni hoteli uveljaviti na naših tleh. In vsiljivci so morali z naše zemlje, morali so končno po hudih zločinah nad našim narodom, priznati poraz, se pognati v beg.

Odločnost naših ljudi vletu 1941 nam mora ostati primer za vse čase. Kajti tudi danes divjajo v svetu vojne, nazadnjaške sile dvigujejo glave in glas, marsikje preti nevarnost novih spopadov in mnogi narodi krvavijo v boju za svobodo. Naš mir je torej toliko več vreden in moramo ga znati vrednotiti, tudi za ceno težav v katerih smo, sicer ne samo mi, pretežna večina držav v razvoju bije bitko za obstoj in razvoj, veliki pa delijo drobtinice z mize obilja.

Ob vsem tem je usoda narodov in narodnosti Jugoslavije tesno povezana med seboj. Edini izhod iz težav je v odločnosti zmagati, tu pa nam služi kot zgled 22. julij 1941.

OK SZDL Mozirje

V Mozirju so se prvič zbrali nekdanji taboriščniki na srečanju. Pozdravil jih je predsednik ZZB NOV Vlado Miklavc. Slavnostni govor pa je imel predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik. Navzoče je v imenu DPO pozdravil sekretar OK SZDL Zdravko Novak.

Kaj doseči v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990

V sedanjem sistemu družbeno-ekonomskih odnosov, ko postaja družbeno planiranje vse bolj odločujoč element razvoja, se moramo z vso odgovornostjo opredeliti o vprašanih nadaljnjega gospodarskega, družbenega in prostorskega razvoja, skratka razvoja nasploh. Opredeljevanje ciljev, posebno srednjeročnih in dolgoročnih, sje zelo zahtevna naloga, saj postajajo razvojni problemi na eni strani zelo težavni zaradi hitro spreminjajočih se pogojev gospodarjenja, na drugi strani pa z uvažanjem kvalitetnih elementov odpiramo nove razsežnosti razvojnih problemov. Zato moramo pri sistemu družbenega planiranja dosledno upoštevati načelo sočasnosti in kontinuiranosti, ker bomo na ta način lažje predvideli in razreševali razvojne probleme ter uresničevali zastavljene cilje.

Načelo sočasnosti pomeni, da vsi nosilci družbenega planiranja v mejah svojih pravic in dolžnosti plane sočasno pripravijo, jih med seboj uskladijo in sprejmejo, tako, da delavcem v temeljnih sredinah omogočimo hkratno in celovito odločanje o pridobivanju, ustvarjanju in razporejanju dohodka. Načelo kontinuiranega planiranja pa pomeni, da je potrebno nenehno analizirati uresničevanje predvidenih ciljev tako, da postanejo plani in programi sredstvo za delo za določeno plansko obdobje.

Smo sredi zadnjega leta uresničevanja družbenega plana občine Mozirje za obdobje 1981-85, ko je že mogoče dokaj celovito oceniti dosežene rezultate v tem srednjeročnem obdobju. Pri tem je potrebno poudariti, da je iztekajoče se plansko obdobje velika preizkušnja nas vseh, da ne moremo in ne smemo v bodoče računati na tuje znanje in tuja finančna sredstva, ampak boljše izkoristiti lastne potencialne in jih stalno krepiti. Preveč optimistične napovedi sedanjih srednjeročnih ciljev in nepredvidene gospodarske težave so nas pripeljale do zaskrbljujočega položaja tako, da smo morali spremeniti postavljene cilje v okvir realno pričakovanih dosežkov. Kljub vsem težavam pa lahko že sedaj ocenimo, da smo dokaj uspešno razreševali nastalo gospodarsko situacijo in dosegli zadovoljive rezultate. Še

največ nerealiziranih nalog je ostalo na področju razvoja turizma.

Pri planiranju družbenega razvoja za naslednje srednjeročno obdobje, se soočamo z mnogimi ekonomskimi neskladji. Ta niso značilna samo za našo državo, pač pa za ves svet. Toda razmere pri nas so še veliko težje. Bolj kot doslej se bomo morali zavedati, da je akumulacija družbenega in da bomo morali dejansko bolj združevati lastna in tuja sredstva za prednostne naložbe, torej naložbe, ki bodo spremljale proces kvalitete oz. kot ga imenujemo prestrukturiranje.

Poglejmo, kakšne razvojne cilje bomo dosegli v naslednjem srednjeročnem obdobju?

Še naprej bo vodilno vlogo odigral sekundarni sektor z lesno-predelovalno industrijo na čelu. Pridobivanju hrane v okviru kmetijske organizacije, dajemo vso pozornost.

Turistična dejavnost mora prevzeti večjo vlogo kot doslej. Vse te dejavnosti lahko opredelimo kot prioritete.

Predvidevamo, da bomo dosegli 5% letno stopnjo gospodarske rasti ob 2,5% letni stopnji zaposlovanja, kar pomeni, da bo ostali del gospodarske rasti dosežen s kvalitetnimi premiki, od strukturnih sprememb v proizvodnji do boljše izkoriščenosti vseh proizvodnih dejavnikov. Izredno velik pomen dajemo izvoznim usmerjenosti, saj načrtujemo, da bomo dosegli do leta 1990 15% delež izvoza v celotnem prihodku (danes 7%). To pa narekuje, da moramo realno povečati izvoz na leto 8 — 10%. Vse to pa bomo dosegli le pod pogojem, da bomo mobilizirali vse subjektivne sile in dali ustrezni kadrovske politiki permanentno in odločujočo vlogo.

In kako je po posameznih dejavnostih?

V kmetijski proizvodnji bomo še naprej vlagali napore v intenziviranje mlečne govedoreje. Ta usmeritev pa zahteva večje pridelovanje dobre osnovne krme in večjo izkoriščenost obstoječih površin (melioracije, komsarčije). Mnogo večji poudarek dajemo dopolnilnim dejavnostim v kmetijstvu kot so: konjereja, čebe-

larstvo, kmečki trizem, zelenjadarstvo itd. Kakovost mleka, rejska tradicija in naše znanje pa samo po sebi narekuje začetek živilsko-predelovalne industrije v visokokvaliteten mlečni proizvod. Nadaljevati moramo s tržnim usmerjanjem kmetij in razrešiti še nerazrešena vprašanja višinskih in hribovskih kmetij.

Temeljna naloga gozdnega gospodarstva je povečanje proizvodne sposobnosti gozdov, saj je les kot osnovni produkt gozdov naša surovina, s katero moramo gospodarno ravnati. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da opravljajo gozdovi še druge koristne funkcije splošnega značaja. Zaradi pomankanja delovne sile, bodo osnovna vlaganja usmerjena v gozdne prometnice in tehnična sredstva.

V lesni-predelovalni dejavnosti ne moremo več računati na povečano proizvodnjo iz sedanjih proizvodnih programov, ker enostavno ni ustreznega lesa, ampak je rešitev v finalizaciji masivnega lesa in ivernih plošč v končne izdelke ob dejstvu, da bo potrebno tudi te izdelke mnogo bolj kot doslej usmerjati v izvoz. Prav tako bo potrebno resnejše sodelovanje v smislu razvijanja družbeno-ekonomskih odnosov med lesnimi predelovalci in gozdarji.

V tekstilni industriji bomo specializirano proizvodnjo hlač dopolnili z nekaterimi dopolnilnimi programi športne konfekcije in povečano proizvodnjo usmerili predvsem v izvoz. Kvaliteto proizvodnje bomo povečevali tudi na račun ustanavljanja novih temeljnih organizacij v drugih republikah (OĐAKI, ALIBUNAR, ČAJETINA) ter tako zmanjšali negativne učinke večjega števila kooperantov.

Kovinsko-predelovalna industrija načrtuje ob uspešno začetem procesu prestrukturiranja proizvodnje, ki bo računalniško vodena, velike učinke tudi v izvozu. Ostala industrija bo dopolnjevala obstoječe programe in dvigovala kvaliteto obstoječih programov.

Zelo veliko prostora namenjamo razvoju turistične dejavnosti, saj imamo zato dobre primerjalne prednosti in naravne danosti. Toda žal jih mnogo premalo izkoriščamo.

Nekateri posegi v smeri hitrejšega razvoja turističnega gospodarstva pa nas opozarjajo, da bo potrebno drugače ceniti to dejavnost in končno že realizirati združevanje določenih sredstev za nekatere turistične objekte, kajti razviti turizem pomeni razvoj tudi drugih dejavnosti našega in širšega gospodarskega prostora.

Razvoj gospodarske infrastrukture in družbenih dejavnosti bo sledil gospodarski moči občine. Potrebna bo še naprej precejšnja strpnost in namenjanje sredstev za vzdrževanje obstoječega stanja in razreševanja najnujnejših razvojnih problemov. Prav gotovo vseh potreb ne bo moč uresničiti.

V tem kratkem pregledu razvojnih usmeritev, so navedene le nekatere. Ne bi bilo prav, če se ne bi dotaknil še zelo uspešnega dela organov in krajanov v krajevnih skupnostih. Tudi v prihodnje računamo na veliko angažiranost krajanov v KS, na njihovo prostovoljno delo, ker bomo le na ta način razrešili številne razvojne probleme in ustvarjali lepše in boljše počutje posameznikov in celotnega kraja. Vse kaže, da se vse bolj zavedamo, da je KS prostor našega bivanja, zato nam ni in ne more biti vseeno, kaj se tu dogaja.

Razprava o smernicah družbenega razvoja občine za obdobje 1986 — 90 mora dati določeno kvaliteto in da so vsi prispevki dobrodošli z namenom, da postavimo takšne razvojne cilje in strategijo, ki jih bomo uresničili in pozitivno ocenili čez 5 let, da smo dvignili osebni in družbeni standard na primeren nivo. V izdelavi je družbeni dogovor o temeljnih planih, ki bo konkretnje opredelil in zavezal nosilce družbenega planiranja za predvidene cilje in naloge. Res je, da startna osnova na področju gospodarstva in negospodarstva ni najboljše, res pa je tudi to, da vsi skupaj s polno odgovornostjo moramo sodelovati pri načrtovanju razvoja in razreševati razvojne probleme. Le ob skupno postavljenih ciljih in nalogah, je dana zagotovitev, da smo se postavili na pravo pot, da bomo uresničevali naša hotenja ter našo stabilizacijo.

FRANC FINKŠ, dipl. ing.

Ob 4. juliju

Ko ob današnjih gospodarskih, družbenih in tudi ideoloških pretresih borci s skrbjo razmišljamo o teh rečeh, nam zagotovo ne more biti vseeno, da so se v zadnjih letih porazgubile mnoge od tistih vrednot in navad, ki so nas borce in člane frontovskih organizacij gnale k ustvarjalnosti pri obnovi naše požgane domovine, pa tudi pozneje, ko smo postali že bogatejši, ko smo se iz zaostale agrarne dežele povzpeli na stopnjo industrijske razvitosti. Mi borci imamo pravico in dolžnost biti zaskrbljeni nad ekscesi v naši družbi ne samo zato, ker smo sodelovali pri načrtovanju in graditvi njenih temeljev, temveč tudi zato, ker smo še danes bolj ali manj vpeti v gospodarsko in politično življenje in odločanje.

V vseh povojnih letih, ko so se ob zagnanem snovanju in delu večale naše materialne možnosti, se je v našo zavest globoko ukoreninilo prepričanje, da bo tako družba v celoti, kakor tudi vsak njen član vedno bogatejši, življenjski standard vse višji. Očitno pa je, da se odmikamo od teh ciljev. O vzrokih za tako stanje je bilo izrečenih in zapisanih že toliko kritičnih besed, da bi po vsej logiki pričakovali premik na bolje. Izgledi pa, vsaj za zdaj, niso obetavni. Povojna leta pa so nas borce in druge delovne ljudi naučila, da bomo lahko bolje živeli samo, če bomo več in kvalitetnejše delali. Izgleda pa, da se ta preprosta resnica v današnjem času nikakor ne more dovolj uveljaviti. Pravica delavca do plačila po količini opravljenega dela in pa njegova pravica, da tudi sam odloča o rezultatih svojega dela, postaja vse bolj fraza, ne pa osnovno načelo samoupravnega socializma, za katerega smo se z vso zavzetostjo odločili. Naše borčevske organizacije in njeni člani z upravičeno kritičnostjo opozarjajo na nekatera očitna izkrivljanja, ki se vse pogosteje pojavljajo v našem vsakdanu. Malomaren odnos do dela in do družbene imenovitosti, bogatenje posameznikov mimo dela, premajhna občutljivost pri čuvanju naravnega okolja, gospodarski kriminal, razpisniško obnašanje poleg priseganja na stabilizacijo, izigravanje vseh mogočih predpisov in še bi lahko naštevali. Vse to so pojavi, ki povzročajo pri borcih zaskrbljenost in kritiko. V zmoti je tisti, ki živi v prepričanju, da te ugotovitve ne veljajo za našo občino. Zato bomo borci poskušali še naprej brez dlake na jeziku, vendar objektivno opozarjati na te pojave, ki nažirajo našo gospodarsko in politično stabilnost. Naša kritična beseda pa bo veljala toliko več, če bo izrečena javno v delegatskih skupščinah od krajevnih skupnosti do občine in samoupravnih interesnih skupnosti. Prav bi torej bilo, da bi tako kot doslej tudi v bodoče ostali družbeno aktivni v kraju in okolju, kjer živimo in delamo. Socialistična zveza, kot najmasovnejša politična sila, naj bo tudi za nas borce tribuna, preko katere bomo lahko skupaj s sindikati, mladino, z zvezo komunistov in ostalimi dejavniki uveljavljali naše predloge in stališča.

Ob pripravah na delegatske volitve, ki so pred nami, bomo lahko v praksi dokazali, da je kljub visokim letom v nas še dovolj energije in volje za politično akcijo. Tudi na nas boričih bo ob tem, za našo prihodnost tako pomembnem dogodku, ležal velik del nalog in odgovornosti za odbiro najbolj obetavnih in poštenih kandidatov zlasti iz vrst mladih.

V času, ki smo ga borci preživeli, nas je doletelo mnogokaj hudega, vmes pa je bilo tudi nekaj lepših sončnih dni. Vseskozi pa smo bili navajeni delati in odpovedovanja, ko smo gradili naš skupen dom. Zato sem prepričan, da nam tudi zdaj, ko nam moči že pešajo, ne bo žal postoriti še kaj, kar bi koristilo naši družbeni skupnosti, da bi se čim prej izmotala iz težav, v katere je zašla.

Predsednik OO ZZB NOV
VLADO MIKLAVC

Novosti v davčni zakonodaji

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov posega na področje sprememb davčnega sistema, republiški dogovor o usklajevanju davčne politike v letu 1985 pa opredeljuje področje oblikovanja davčne politike. Končno opredelitev glede višine obdavčitve, ki so sorazmerno usklajene na področju Slovenije, pa določa odlok o davkih občanov občine Mozirje.

S spremembo zakonodaje so obrtniki dobili možnost ugotavljanja celotnega prihodka po plačani realizaciji in proporcionalno stopnjo obdavčitve ostanka čistega dohodka. V občini Mozirje znaša stopnja davka od gospodarskih dejavnosti, ki se odmerja po dejanskem dohodku od ostanka čistega dohodka — 34%. Občani, ki občasno ali kot postranski poklic opravljajo gospodarsko dejavnost, so obdavčeni po stopnji 39%. Občane, ki občasno opravljajo gospodarsko dejavnost (šumarje), se obdavči po stopnji 44% od ugotovljenega dohodka. Občani, ki so obdavčeni po dejanskem dohodku in ne dosegajo ostanka čistega dohodka, se jim določi pavšalni letni znesek davka iz gospodarskih dejavnosti v višini 20% enoletnega povprečnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu. To pomeni, da bo že v vsoti tretje akontacije upoštevano dodatnih 33.000 din, ki predstavlja polovico obremenitve obveznega plačila davka.

Zavezanci, ki plačujejo davek iz gospodarskih dejavnosti v pavšalnem letnem znesku, so obdavčeni po stopnji, ki je enaka višini skupne stopnje prispevkov za SIS, ki jo plačujejo zavezanci, ki so obdavčeni po dejanskem dohodku in jim je opravljanje take dejavnosti glavni poklic. V skupni stopnji se ne upoštevajo stopnje prispevkov, ki jih zavezanci plačujejo poleg davka v pavšalnem znesku. Pri odmeri davka iz gospodarskih dejavnosti v pavšalnem letnem znesku se upošteva višina napovedanega dohodka, ki ne more biti nižja od povprečnega osebnega dohodka po vrstah dejavnosti v preteklem letu. Pri popoldanskim obrtnikih je ta osnova zmanjšana za polovico.

To pomeni, da pri zavezancih, ki ne dosegajo družbeno predpisanih dohodkov, napovedan dohodek v napovedi ne predstavlja osnove za odmero davka.

Pri zavezancih, ki vodijo poslovne knjige se je obseg priznanih stroškov močno povečal in sicer za:

- izdatke investicijskega vzdrževanja osnovnih sredstev,
- izdatke v zvezi z raziskovanjem in razvijanjem proizvodnega programa,
- stroške strokovnega izpopolnjevanja v zvezi z opravljanjem dejavnosti
- tudi v neorganiziranih oblikah,
- obresti od kreditov za osnovna sredstva,
- obresti za material, prejet v predelavo.

Opozoriti je potrebno tudi na zmanjšanje čistega dohodka za osebni dohodek v višini 70% letnega povprečnega čistega osebnega dohodka delavcev v SR Sloveniji v letu, za katero se davek odmerja, obračunani davek in prispevke iz osebnega dohodka zavezanca in nadomestila osebnega dohodka v višini, ugotovljeni po merilih, ki jih kolektivna pogodba določa za delavce, uporabljenih za povprečni me-

sečni osebni dohodek zavezanca za preteklo leto.

Pri ugotavljanju ostanka čistega dohodka se amortizacija in materialni stroški upoštevajo v sorazmernem delu, ki odpade na ustvarjeni celotni prihodek.

Zavezanec, ki vlaga sredstva v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev zaradi razširitve dejavnosti lahko pod pogojem, da ne gre za vlaganja, ki bi se morala kriti iz že priznane amortizacije, v letni napovedi uveljavlja znižanje davčne osnove do 25% in sicer za dobo največ petih let od vsakega vlaganja.

Zavezanec, ki vlaga sredstva v letu v katerem se mu prvič znižuje davčna osnova in je višina neobdavčenega dela davčne osnove manjša od višine vloženih sredstev, se davčna osnova znižuje v naslednjih letih do višine vloženih sredstev, vendar najdlje do poteka štirih let od leta vložitve sredstev. Če odstotno znižanje davčne osnove presega višino v tem letu vloženih sredstev ali če zavezanec v tem letu ni vlagal sredstev, lahko razliko sredstev oziroma celotni neobdavčeni del davčne osnove naloži pri bančni organizaciji kot namenski depozit. Zavezanec mora v roku 15 dni po prejemu odmerne odločbe predložiti dokazila, da je neobdavčeni del sredstev naložil pri bančni organizaciji. Če v tem roku ne predloži dokazil, se neobdavčeni del sredstev naknadno obremeni. Zbrana namenska sredstva skupno s pripadajočimi obrestmi mora zavezanec porabiti v petih letih in predložiti dokazila, da so bila sredstva namensko porabljena.

Pravica do znižanja davčne osnove se prizna v primerih, če zavezanec v redu vodi poslovne knjige, ki jih je dolžan voditi.

Olajšave, ki se še priznavajo obrtnikom so naslednje:

— zavezancem, ki izvajajo blago in storitve na konvertibilno območje v višini od 5% do 35%, glede na odstotni delež, ki ustreza razmerju med celotnim prihodkom obratovnice in dinarsko vrednostjo doseženo z izvozom blaga,

— zavezancem, ki so pričeli z opravljanjem dejavnosti in sicer prvo leto 100%, drugo leto 50% in tretje leto 25% od odmerjenega davka,

— zavezancem, ki dodatno zaposlijo nove delavce se zniža davek za znesek, ki ustreza 10% povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu,

— zavezancem, ki vlagajo sredstva v izgradnjo malih hidroelektrarn in drugih alternativnih energetskih virov,

— zavezancem, ki imajo učence in študente na proizvodnem delu oziroma delovni praksi.

Skupne olajšave v posameznem letu ne morejo presegati 80% odmerjenega davka, izvzete so olajšave za začetnike in novozaposlene delavce, ki pa se ne vtevajo v napovedno omejitve.

Nove in tudi bolj natančno obdelane so obdavčitve iz dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, ki so različno opredeljene tako za obdavčitev dohodkov iz te dejavnosti kot tudi za posamezne primere po odbitku.

Davek od premoženja ne plačujejo več zavezanci od poslovnih prostorov, ki jih lastnik oziroma upravitelj uporablja za opravljanje gospodarske dejavnosti.

Način obdavčitve, stopnje davka in olajšave za davek od dohodkov iz kmetijstva je nespremenjen.

Opozoriti pa je potrebno na 84% povečanje plačila prispevkov na pram lanskemu letu pri zavezancih, ki so invalidsko pokojninsko zavarovani po razredih (kmetije in obrtniki na pavšalu).

Dokaj so se povečale tudi kazni za davčne prekrške, ki so določene v spodnji meji najmanj 20.000 din, medtem ko zgornjih omejitev ni opredeljenih.

Navedene novosti še ne pomenijo končno rešitev vseh problemov s katerimi se srečujejo obrtniki in uprave za družbene prihodke, vendar pomenijo korak naprej, predvsem v proporcionalni obdavčitvi ostanka čistega dohodka za razširitev obrtne dejavnosti kot tudi v dejstvu, da vsak občan — obrtnik plača davek.

UPRAVA
ZA DRUŽBENE
PRIHODKE

Letos so v mozirski galeriji pripravili razstavo del varovancev otroških vrtcev in tovarišic. Zanimanje za dela najmlajših rok je bilo zelo veliko in kar neverjetno se zdi človeku kaj vse lahko naši malčki pod dobrim vodstvom ustvarijo.

Kamp Menina poln

Kar lepo je pogledati ljudski vrvež v kampu Menina. Po razpoloženju ljudi v njem se da sklepati, da so zadovoljni. Še večji vrvež je v vročih dnevih ob jezeru na koncu kampa. Tam se dobesečno tre tujcev, seveda pa tudi domačini kaj radi prihajajo tja.

Iz razgovora z upravnikom kampa smo lahko zaključili, da je letošnja ponudba na sploh na višji ravni. Zato pa je bilo treba trdnega dela in vlaganja v razširitev prostora za kampiranje, teh je letos za 50 več. Vodenje kampa je vsestransko zahtevna naloga, ki jo lahko opravlja le človek z zadostnimi izkušnjami v turizmu, ki pa je na sploh zelo tvegani posel. Že hoteli občutijo razna vremenska nihanja, tembolj pa je to izrazito v kampu, saj je vse takorekoč pod milim nebom. Če je to nilo, potem je seveda vse dobro, ljudje so zadovoljni, če pa ni, je treba biti domiseln in gostom nuditi vrsto možnosti, da lažje prebrodijo slabo vreme.

Vsaka nova naložba je v današnjih časih potrebna temeljitega premisleka, še bolj pa takšne v turizmu. Zato je vodstvo kampa sprva oklevalo, ali naj tvega in vloži nova sredstva v dodatno ponudbo, ali naj vse ostane tako kot lani. No, za sedaj je jasno, da bi kamp lanskim razsežnosti bil letos daleč pretesen. Torej je trdo delo na urejanju zelo za puščenih, domala neprehod-

nih površin, poplačano z uspehom. Seveda pa se tako drage naložbe ne izplačajo na kratek rok. Že zemeljska dela, ki so jih opravili bratje Drev iz Titovega Velenja, so bila draga in nadvse zahtevna. Potem pa je treba vsak prostorček temeljito zravnati, saj je to predpogoj za postavitve šotora. K temu pa so morali razširiti vse vode toka in vode. Za razumevanje je vodstvo hvalno tudi Območni vodni skupnosti Mozirje, ki je pomagala pri urejanju divjega okolja ob porečju Savinje. Dalje je pokazalo razumevanje trgovsko podjetje Savinja, ki je preko Merxa pripomoglo k potrebnim kreditnim sredstvom za razširitev dela. Savinja pa je s svojo prikolicco iz katere nudi gostom v kampu najnujnejša živila veliko storila, da se ljudje v kampu udobneje počutijo.

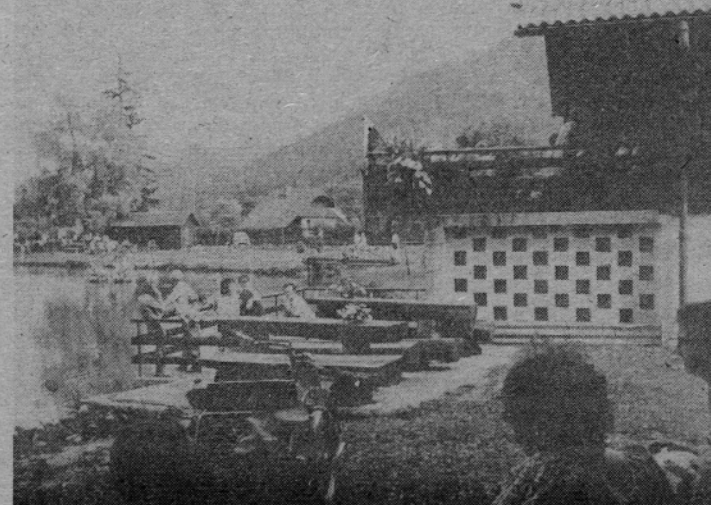
Dejstvo, da se številni gostje iz leta v leto vračajo, je najlepši dokaz, da so bili zadovoljni in da radi prihajajo v našo dolino. Seveda je za takšen uspeh potrebno vsestransko sodelovanje pristojnih organov uprave do ostalih dejavnikov v dolini. Turizem že davno ni le stvar posameznikov ampak naloga širše družbe. Da je vse to vsaj v veliki meri tako, dokazujejo številni Holanndci, Danci, Nemci, Belgijci, ki prihajajo v vse večjem številu v naše kraje, bivajo pa v kampu Menina.

Letošnji občinski praznik

Dokončno so se odločili letošnje slavlje občinskega praznika pripraviti v Šmartnem ob Dreti. Kot nam je povedal predsednik občine Alojz Plaznik, bo praznovanje skromno, delovno. Imenovali so že odbor za pripravo praznika, ki ga vodi predsednik občine, njegov namestnik pa je Hinko Čop.

Za sedaj je znano, da bi se v počastitev praznika vključila otvoritev obrata Elkraja v Sturjah pri Lučah, seveda pa bi pripravili še vrsto športnih in kulturnih prireditev po dolini.

V Šmartnem ob Dreti pa bo tudi svečana seja vseh zborov občinske skupščine na kateri bodo podeljena občinska priznanja in odličja.

Savinjski gaj je bil za kresno noč lepo okrašen. Seveda ni manjkalo obiskovalcev, ki so bili presenečeni nad lepoto Savinjskega gaja in njegove okolice.

Turistična vas v Mozirju

Med nalogami srednjeročnega družbenega plana občine Mozirje za obdobje 1981-1985 je tudi izdelava zazidalnega načrta turistične vasi v Mozirju in že v tem planskem obdobju izgradnja njene 1. faze.

Ureditveno območje 1. faze izgradnje turistične vasi obsega spodnjo teraso z vznožjem vzhodnega pobočja Brdce in jugozahodno od šolskega kompleksa v Mozirju.

Programska zasnova vsebine turistične vasi temelji na izhodiščih:

— kapacitete morajo služiti potrebam celotne turistične ponudbe Zgornje Savinjske doline, ki jo bogatijo znamenitosti naravne in kulturne dediščine ter neprecenljive krajinske vrednote predalpskega in visokogorskega sveta z dominantno Logarsko dolino,

— nastanitvene zmogljivosti turistične vasi naj bi v končni fazi dosegle 950 — 1000 ležišč; prva faza bo obsegala 500 ležišč,

— spremljajoče oskrbne gostinske in servisne dejavnosti se bodo formirale v drugi fazi izgradnje turistične vasi v osrednjem centru vasi in bodo obsegale: trgovino, gostinski objekt, družbene prostore, recepcijo in servisne prostore,

— turistična vas se mora vitalno vključevati v naselje Mozirje, ki s svojo širšo in ožjo okolico nudi številne letne in zimske rekreacijske možnosti (bližina smučarskega centra Golte, izhodiščno mesto planinskih poti, evropska pešpot, atraktiven ambient ob Savinji s kopanjem, ribolovom, sprehodi, Savinjski gaj itd.),

— vsebinska obogatitev kraja s turistično ponudbo mora predstavljati podaljšek ali pričetek programa turistične vasi.

Območje turistične vasi je v podaljšku novejših naselbinske strukture Mozirja in bo z arhitekturno maso vgrajeno v urbanistično celoto naselja. Urbanistična zasnova naselja Mozirje vključuje obravnavano območje v poselitveni prostor stanovanjske graditve z individualno vrstno zazidavo maksimalne etažnosti pritličje + izzidano podstrešje. Prometno povezavo s trškim jedrom bo nudila obstoječa regionalna cesta Šentrupert — Logarska dolina, tanziten promet bo usmerjen na načrtovano obvoznico naselja.

Območje bo s pešpotmi ob Savinji povezano s širšimi rekreacijskimi površinami ob vodotoku, športnim centrom v Lokah in trškim jedrom.

Turistična vas je postavljena v bogato naravno okolje, ki ga obdaja gozd s trim stezo, smučišče z vlečnico na severnem delu pobočja Brdce, športno igrišče ob šoli in atraktiven ambient ob Savinji s kopališčem pri jezu in Savinjskim gajem.

Turistična vas v Mozirju pomeni začetniški korak k hitrejšemu razvoju turističnega gospodarstva v občini Mozirje, tako v povezavi z zimskim turizmom, kot v po-

vezavi z letnim turizmom. To pomeni, uresničevanje koncepcije razvoja turistične dejavnosti, ki je opredeljena s smernicami družbenega razvoja občine Mozirje do leta 2000, kakor tudi s smernicami družbenega razvoja do leta 1990. Zavedati se moramo, da nam prinaša turizem vključno z gostinstvom komaj 2% družbenega proizvoda v občini in da brez večjih posteljskih kapacitet na enem mestu ne moremo učinkovito sanirati RTC Golte na eni strani, prav tako pa ne dajemo stacionarnemu turizmu v poletni sezoni enega izmed osnovnih pogojev za razvoj.

Zakaj ravno lokacija Brdce? V začetnih pripravah izgradnje turistične vasi v Mozirju je bilo ponujenih več lokacijskih mest (Brezje, Brdce, lokacija med trškim jedrom in cesto Mozirje—Žekovec, lokacija med trškim jedrom in Savinjo, Loke). Po analizi posameznih mest s strani komunalne, gostinske, turistično-rekreativne infrastrukture ter zemljiške politike v pogledu kvalitete in lastništva je dobila lokacija Brdce največ možnosti, da postane prostor, kjer se bo gradila turistična vas.

Vsaka investicijska naložba pomeni določeno tveganje, ki se prenaša predvsem na tiste, ki vlagajo sredstva. In kakšno je tveganje pri izgradnji turistične vasi v Mozirju?

Kot investitor in proizvajalec nastopa DO-Vegrad Titovo Velenje, kot idejni vodja pa SOZD MERX Celje. Izvajalec bo prodajal turistične objekte v pretežni meri že znanim kupcem — organizacijam združenega dela, ki bodo skrbale, da bo izkoriščenost čim večja (to je tudi njihov ekonomski interes), nezasedene kapacitete pa bodo na razpolago turistični agenciji ali turistični organizaciji v Mozirju, ki bo skrbela po svoji strani, da se preostale kapacitete zasedejo. V ceni prodanega turističnega objekta je vključena tudi komunalna opremljenost zemljišča, kar pomeni, da kupec plača objekt in komunalno opremljenost zemljišča. Iz tega sledi, da je rizik za našo družbeno-politično skupnost sorazmerno majhen, ker ga v pretežni meri nosijo bodoči kupci, to so organizacije združenega dela. Veliko odgovornost za dobro funkcioniranje turistične vasi nosita SOZD MERX in DO Vegrad.

Razumljivo je, da z izgradnjo turistične vasi v Mozirju, ki bo potekala v dveh fazah, ne bomo dali turistu celovito turistično ponudbo, zato bo potrebno z izgradnjo nekaterih turističnih infrastrukturnih objektov nadaljevati tudi na račun združenja sredstev celotnega našega gospodarstva. Le na ta način bomo hitreje uresničevali in izkoriščali naše primerjalne prednosti v turizmu in prišli od besed k dejanjem.

Komite
za gospodarstvo
SO Mozirje

Stori tudi ti kaj za bolnišnico!

Delavci v združenem delu so se odločili za svoj prispevek k prenovi celjske bolnišnice. Poleg enodnevnega zaslužka so marsikje sklenili prispevati še več.

Ker pa je za vsakogar tudi v bolnišnici »vzidan kamen«, teče tudi zbiranje prispevkov med kmetijskim delom prebivalstva oziroma lastniki gozdov. Gre torej za zbiranje lesa!

Dogovorili so se, da bi od lastnikov gozdov zbirali prispevek v lesu 3% od letnega etata. Gre za podpisovanje izjav o odstopu lesa, ki jih pobirajo tako revirni gozdarji kakor tudi kmetijski pospeševalci zadrage. V to so vključeni tudi posamezni člani KK SZDL po dolini. Predvideno je, da bi do konca septembra zbrali podpise za odstop lesa. Obračun se bo opravil ob izplačilu oddanega lesa, če pa je to že mimo, se bo poračunalo iz vsote izplačila za prihodnje leto.

Občinski štab za zbiranje sredstev v te namene prosi vse lastnike gozdov, da ne odrečejo podpore tako pomembni ustanovi, kot je bolnišnica v Celju.

Seja zborov občinske skupščine

Delegati so obravnavali poleg že običajnih točk dnevnega reda pod 3. točko Osnutek dogovora o temeljnih družbenega plana 1986-1990, pod 4. točko Stanje in problematika v kulturni dejavnosti in pod točko 5. Razvoj turizma in tekoče naloge. Seveda je bil dnevni red obsežnejši, mi prinašamo tudi sklepe po navedenih točkah, zato smo se omejili le na navedeni del razprave.

K 3. točki dnevnega reda SKLEPI:

Sprejme se osnutek družbenega dogovora o temeljnih plana za obdobje 1986-1990 in posreduje v jano razpravo do 15. 9. 1985.

Glede na to, da je čas za razpravo zaradi počitniškega obdobja manj primeren, zbori skupščine še posebej zadolžujejo vse DPO, OZD in krajevne skupnosti, da organizirajo temeljito javno razpravo in jo v roku zaključijo, da bi v oktobru lahko sprejeli predlog dogovora.

Izvršni svet je dolžan upoštevati pri sestavi predloga vse smiselne pripombe iz javne razprave, za tiste, ki jih ne bo mogoče upoštevati pa podati utemeljitev zakaj niso upoštevane.

V osnutku dogovora ni nobenih določb o kulturni dediščini, zato naj bi se predlog dopolnil v tej smeri, da je potrebno spremeniti odnos do tega in naj se razširi skrb za ohranjanje kulturne dediščine na vse občane. S planskimi dokumenti občine naj bi se opredelila stavba Mozirje št. 23 — Narodna učilnica kot zgodovinski objekt in se z obnovitvijo preuredila za potrebe kulturne dejavnosti.

Varstvo okolja je v osnutku opredeljeno zelo na splošno čeprav smo že priča prvim ekološkim katastrofom (gozdovi) zato je potrebno v predlogu to področje bolj konkretno obdelati.

Poglavje Kadrovska politika in zaposlovanje naj se dopolni še z naslednjimi določbami:

— v vseh sredinah, kjer planiramo potrebe po kadrih, mora biti sestavni del teh planov tudi način pridobivanja kadrov — izobraževanje, štipendiranje in druge oblike.

— Pri kadrovanju na najodgovornejša mesta je treba upoštevati načela, da kadrujemo ljudi, ki se bodo borili za uresničevanje zastavljenih družbeno-ekonomskih ciljev, ki se bodo pripravljeno boriti za spreminjanje razmer in ki so s svojim dosedanjim delom dokazali pripravljenost in sposobnost za to.

K 4. točki dnevnega reda

STALIŠČA IN USMERITVE:

V vseh dosedanjih razpravah je bila odločno izražena zahteva, da se iz namenskih sredstev za kulturno dejavnost izdaja večji delež kot doslej za amatersko kulturno poudarjalnost, zato tako usmeritev podpira tudi DPZ.

DPZ podpira sklepe Izvršnega sveta z naslednjimi dopolnitvami:

— pri 5. sklepu je potrebno dodati, da mora postati sestavni del turistične ponudbe tudi ostali del kulturne dediščine ne le objekti, ki jih je možno nuditi na ogled. To pa nalaga ustrezno prostorsko rešitev in kadrovske okrepitve.

— Status godbe na pihala je potrebno sistemsko bolje razrešiti, to je od pokrivanja stroškov prevozov na vaje, opreme, instrumentov do glasbene vzgoje podmladka.

DPZ daje podporo smernicam nadaljnjega razvoja kulturne dejavnosti, ki so navedene v gradivu za to točko.

K 5. točki dnevnega reda

UGOTOVITVE:

Število nočitev oz. izkoriščenost obstoječih nočitvenih zmogljivosti se ne povečuje sorazmerno z vloženimi prizadevanji in planskimi cilji kar je očitno odraz preskromne ponudbe in nizke kvalitete ravni, pa tudi nedovoljnega razumevanja širšega kroga občanov, DPO, OZD in društev, ki le v skupni složni akciji lahko pripomorejo k boljšemu turističnemu vzdušju.

Dobro zastavljena propagandna dejavnost, ki jo opravlja turistični biro in oživljena aktivnost večine turističnih društev v preteklem letu, pozitivna vloga kampa v Varpolju in delna oživitve RTC Golte dajejo upanje, da bodo letošnji turistični rezultati boljši. Glavna teža žal še vedno sloni na zasebnem sektorju, ki ustvari tudi največ tujih nočitev, družbeni sektor pa je manj uspešen.

USMERITVE:

Potrebno bo izboljšanje razmer v družbenem sektorju in večje povezovanje z zasebnim sektorjem v smislu komplementne in boljše ponudbe in se izogibati nepotrebnim nasprotovanjem in ljubosumju med obema sektorjema.

Dobro zastavljeno delo je potrebno nadaljevati v smislu sklepov Izvršnega sveta in nakazanih smernic nadaljnjega razvoja te dejavnosti, za kar pa ne obhodno potrebno združevati določena sredstva iz gospodarstva za turistično propagando in pospešeno izgradnjo manjkajoče infrastrukture.

Slaba stran naše turistične ponudbe je tudi obratovanje in odprdnost čas nekaterih servisnih dejavnosti. Družbenopolitični zbor zato odločno zahteva, da se odprdnost čas teh dejavnosti (bencinske črpalke, PTT, banke) prilagodi v glavni sezoni potrebam turizma, ravno tako je potrebno zagotoviti primerne prometne zveze in delovanje dežurne avtomatizirane delavnice.

Izvršni svet se zadaljuje, da te stvari uredi s pristojnimi organi in organizacijami.

V turistične prireditve, ki so nujni sestavni del popestritve turistične ponudbe, morajo organizatorji vnašati čim več kvalitete kulturne in etnografske vsebine, za kar so nekatera društva že dala vzgled.

Za velike ambicije, ki jih imamo na področju turizma, saj ga opredeljuje kot prednostno panogo, bodo potrebni tudi boljši kadri. V štipendijski politiki moramo zagotoviti prioritetni status za te usmeritve. Pri tem je velikega pomena tudi boljša turistična vzgoja v osnovnih šolah. Na vsaki šoli mora biti vsaj turistični krožek in zagotovljeno strokovno mentorstvo s strani OZD.

DPZ poziva Komite za družbeno-ekonomski razvoj in urejanje prostora, da pospeši razreševanje urbanistične zasnove krajinskega parka v Logarski dolini s širšim zaledjem in najde zainteresirano turistično gospodarsko organizacijo, ki bo v najkrajšem možnem času to slabo izkoriščeno dolino prebudila iz turističnega mrtvila.

Ker dolina nima nočitvenih zmogljivosti niti za potrebe letnega niti zimskega turizma in ker v tej ekonomski situaciji ni možnosti izgradnje hotelskih objektov, DPZ daje podporo izgradnji turistične vasi, ki pomeni pridobitev za turizem cele doline in je tudi sestavni del sanacije RTC Golte, kateremu je za uspešno poslovanje nujno potreben večji stacionar v zaledju.

Koncept financiranja izgradnje je tak, da za našo družbenopolitično skupnost ne povzroča nikakršnih finančnih rizikov ali obremenitev, zato DPZ priporoča ZSD in ZKS da sprejmeta odlok o zazidalnem načrtu.

Sama izgradnja vasi kot sodobne oblike nočitvenih zmogljivosti pa nujno zahteva vzporedno razvijanje številnih in pestrih oblik izvenpenzijske turistične ponudbe za sprostitve in rekreacijo, ne le v trgu Mozirje in okolici temveč v celi dolini.

Savinjski gaj so na poti v Luče obiskali tudi poročni pari ljubljanske ohceti. Tu so jim pripravili lep sprejem. V imenu Mozirja jih je pozdravil predsednik SO Alojz Plaznik, direktor Savinje Jože Vrtačnik pa jim je izročil pozornostna darila.

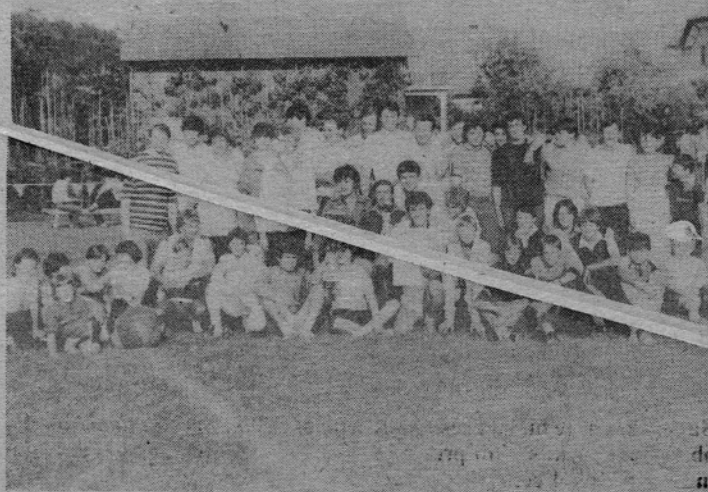
Stota seja Izvršnega sveta SO Mozirje

Izvršni svet je zelo pomemben kolektivni organ v našem skupščinskem sistemu. Zato ni naključje, da se sestaja zelo pogosto. Mozirski je že zaradi raznih zahtevnih gospodarskih vprašanj zelo dejaven. Posebno težavno je bilo njegovo delo v času, ko so nastali zastoji v oskrbi tako z živili, kot tudi z gorivi za prevozna sredstva. Pa tudi sicer mora dejansko IS reševati domala vsa vprašanja, ki se zdijo včasih tudi nepomembna, so pa lahko dalekosežnih posledic.

Lahko trdimo, da je sedanjí sestav IS SO Mozirje uspešno razreševal množico nalog. In ko se je ta mesec sestel stotič, so se tega jubileja poleg rednega dnevnega reda spomnili še z ogledom razmer v naših gozdovih.

Že na sami seji so gozdarji seznanili člane IS, da se tudi v naših hribih pojavljajo prvi znaki hitrega propadanja smreke. Znano je, da jelka že nekaj let sem nezadržno propada. Onesnaženje zraka je seglo sedaj tudi v našo dolino, kjer še vedno daje les največji kos kruha. To je zaskrbljujoč pojav, zato so rju na seji in ob ogledu gozdov posvetili vso pozornost.

Na območju GG Nazarje, TOZD Luče so si ogledali spravo lesa iz hudih strmin v predelu Planice. Preko Rakovega sedla vodi nova gozdarska cesta v strmine zarezana do delovišča, kjer spravljajo hlovino s pomočjo žičnice Wisen. Z njo je mogoče takšno zahtevno spravo iz največjih strmin. Napravo, ki smo jo videli (žičnica) je dolga kakih 600 m. Lahko pa vlačijo do 1500 m daleč hlovino na ta način. To je edini način spravlja v takšnih terenskih prilikah. Kot so nam povedali naj bi skupina gozdnih delavcev v kateri so poleg strojnika še trije pomožni delavci, spravila iz globeli dnevno do 40 m³

Zmagovalna ekipa Pobrežja. Na rečički olimpiadi so se spet najbolje izkazali.

Gradbenik gradi zahtevne objekte

TOZD Gradbenik Vegrada na Ljubnem gradi vse več zahtevnih objektov. Tako so prevzeli gradnjo čistilnih naprav v tovarni usnja v Šoštanj. To delo zahteva veliko strokovnega znanja, saj gre za posebno natančno izvajanje gradbenih del. V vse to bo vgrajena draga oprema, katere brezhibno delovanje zahteva dobro izvedena gradbena dela. Gre za prvi takšen objekt, ki ga zidajo ljubenski gradbinci. Vanj bodo vgradili preko 60 ton železa in okoli 700 m³ betona, končan pa naj bi bil do 1. septembra letos. Pri gradnji sodeluje NIVO Celje.

Tudi prenova in dograditev moziške šole je spriču zahtevnih zemeljskih del, težka naloga. Poleg vsega jim je nagajalo vreme in to v času obsežnih zemeljskih del. Sedaj delajo na

obrtiškkih delih. Gre v bistvu za precejšnjo povečavo dose-danega poslopja.

Mrliška vežica v Mozirju je sicer manjša zgradba, vendar pa jo gradijo na obroke, bi lahko dejali. Saj je denar tisti, ki včasih dela zayre. Kadar pa je, nadaljujejo. Čeprav po tlorisu ne velik, pa je zato arhitektonsko zahteven objekt. Streha bo takšna, da bo kar enkrat povečala uporabno površino. Letos naj bi bila vežica pod streho. Pričeli so z deli za stanovanjski blok z 11 stanovanjskimi enotami v Lučah. V tej stavbi naj bi bila tudi poslovalnica Ljubljanske banke. Z deli so tudi pričeli na gradnji mrliške vežice v Gornjem gradu, kjer predvidevajo, da bi letos prišli do 3. faze.

Menina 85

Center za mladinsko prostovoljno delo pri OK ZSMS Mozirje je letos pripravilo lokalno delovno akcijo mladine. Odločili so se za čiščenje pašnih površin na Menini in za pripravo zemljišča za pogozdovanje. Ta dela zahtevajo pridne roke in navezanost na domačo zemljo, kajti s svojim delom pomagajo mladi kmetijstvu, ki s pridom uporablja prostrane pašnike na Menini. Tako se mladi srečujejo tudi z živinorejci, ki so delovne vneme brigadirjev veseli.

Brigado vodi Jasna Miklave, ki ima že veliko izkušenj s takšnim vodenjem. Za strokovne nasvete pa poskrbi Tonček Kladnik z GG Nazarje. Kot povedo obiskovalci brigade, so mladi zelo delovni in prizadevni. Seveda prispeva veliko k dobremu delovnemu

vzdušju tudi oskrba s katero so na Menini zelo zadovoljni.

Sestav brigade je zelo pester, tako po starosti, kot po poklicih. Od 14. leta starosti naprej jih najdemo na Menini. Med njimi so delavci, učenci, dijaki in študentje.

Obiskujejo jih kar pogosto. Tako je bil pred časom njihov gost Jože Čelinšek, podpredsednik ZZZB NOV in pripovedoval jim je spomine na predsednika Tita. Jože Čelinšek je bil častnik v vojsku, ki je Tita varovalo na Brionih. Mladi so njegovi pripovedi radi prisluhnili.

Sicer pa jim ni dolgčas. Sami znajo poskrbeti za razne zabave, pa tudi podučne ure in ker se med seboj dobro poznajo, saj so samo iz naše doline, ne manjka dobre volje.

Zbor borcev na Menini

Organizaciji borcev iz Šmartnega in Gornjega grada sta tudi letos pripravili srečanje borcev ob prazniku 4. julija na Menini. Pri spomeniku so imeli slovesnost v počastitev praznika na kateri je govoril Matevž Požarnik. Dejal je, da je prav Menina primerna za takšno srečanje, saj je vzela v svoje naročje številne mrtve borce za svobodo, še številnejši pa je nudila zavetje pred divjanjem sovražnikov. Že 1942 so se bili boji na tem območju in potem vse do trenutka, ko je tuja soldateska dokončno zapustila našo domovino. Prav z Menine so bili opravljeni pomembni pohodi partizan-

skih enot v dolino, kjer so napadali sovražnike in osvobajali domače kraje. V nadaljevanju je Matevž Požarnik opozoril na stanje v svetu, ki je grozeče in nenehno preti zane-titi nov požar večjih razsežnosti. Dotaknil se je tudi razmer v naši domovini, ko z zategovanjem pasu poravnavamo stare napake. Vendar pa se kaže marsičemu odreči za ceno svobode!

Kulturni spored je slavnost popestril. Nato so zbrani imeli skromno tovariško srečanje, ki se ga je poleg borcev udeležilo še veliko drugih udeležencev slavja na Menini.

Uspešna olimpiada

Kdo bi si mislil pred leti, ko so mladinci na Rečici prvič pripravili vaško olimpiado, da bo ta prireditev postala po nekaj letih tako privlačna. K sreči, na Rečici so prizadevni ljudje, ki ne poznajo slabih prireditev. Iz leta v leto se je torej olimpiada bližala kakovosti, ki jo je letos dosegla.

Kaj vse so videle množice gledalcev? Vlečenje vrvi, nogomet z metlo, sestavljanje grba Rečice, hojo po gredi, igro s samokolnico, hojo po hlovu in zbijanje zabojev.

Pomerilo se je med seboj 7 zasedkov, torej 7 ekip, skupaj 250 tekmovalcev in tekmovalic. Zanimivo, da so v igrah vabljeno tudi različnih stasodelovalcev in mlajše rosti, torej starejše in mlajše prebivalstvo!

Sedmo olimpiado po vrsti so spet pripravili mladinci ob sodelovanju KK SZDL in vseh društev v kraju. Pripravljali

odbor je štel 25 članov. Za gostinski del so pritegnili vsa društva v kraju, tako je bila tovrstna ponudba dobra. Organizatorjem iskreno čestitamo! Seveda so prireditev kot že vsa leta sem, podprle delovne organizacije iz doline, največ pa je pokazal razumevanja Elkrój.

Tekmovali niso kar tako. Šlo je za pokale. Prehodni pokal je za stalno osvojila skupina iz Pobrežja, zato so letos morali poskrbeti za novega. Letošnja zmagovalna ekipa je bila spet iz Pobrežja. Čestitamo!

Opazovalec ni mogel spregledati odlične organizacije samega poteka prireditve, dobrega dela sodniškega zbora, ki je bil letos v hototih oblekah in je tudi to delo odlikoval. Torej vidimo, da je bila olimpiada zelo uspešna. Torej udeležbe tekmovalcev vse odlično!

Luče odlično!

Zadnja leta, pa tudi daleč nazaj, so Lučani znali pritegniti pozornost obiskovalcev tako ali drugače. Če so pripravili kakšno turistično prireditev so z nje odhajali ljudje zadovoljni. Torej ni naključje, da je tako bilo tudi zadnjič, ko so Luče obiskali mladoporočenci ljubljanske ohceti.

Večkrat pravimo, da ni turizem zgolj dobra hrana in lepa soba, da je mnogo več. Gost bi rad sprostitve, rad bi spoznal nas kot ljudi, rad bi z nami prebil tisti čas počitnikovanja med nami. In prav to znajo v Lučah! Znaajo nuditi tisto nekaj več.

Domače turistično društvo in seveda krajevna skupnost ob pomoči vseh drugih sta Luče spet naredila sposobne sprejeti zahtevne goste. Treba je vedeti, da

so prav ti ponesli glas o tem malem kraju v naši dolini na vse konce sveta. Da je bilo veliko število novinarjev, ki so pisali v svojih časopisih širom Evrope o tem, sicer malo poznanem kraju tam v širnem svetu. Glas pa seže v deveto vas in lepo je če je ta poln hvale.

Domiselnost lučkih turističnih delavcev je res izredna. To je dokazal gromki smeh ob tehtanju poročnih parov z domačinom, ki je največkrat prevagal, to je pokazala množica veselih ljudi, ki so se zgrinjali na trgu Luč. Kraj je predstavil tudi svojo preteklost na dostojen način. Vse to pa je seveda ne le zanimivo, je tudi na visoki ravni in sodobno. No, če potem še množico zajame veselo razpoloženje, je uspeh na dlani, to kar smo videli v Lučah pa je uspeh!

Njunih 50 let

Na domačiji v Florjanu številka 4 je bilo prisrčno slavlje. Pri Vršniku sta Franc in Veronika Zalesnik praznovala 50 let skupnega življenja.

1935 se je pisalo, ko je mladi mož, doma iz Savine stopil v zakonsko zvezo z domačinko, tako je pričel svojo pripoved Franc Zalesnik. Takrat sta na kmetiji še živila stara gospodinja Alojzija in Valentin Golčnik, tudi slednji se je sem priženil.

Kmetija je bila kot mnoge v tistih časih, zaostala. Les ni imel cene, mezo se je težko prodajalo, skratka denarja je na vseh koncih primanjkovalo. Treba je bilo trdo prijeti, če si hotel gospodariti uspešno. Franc

so bili vključeni pašniki: Globače, Travniki, Ravni, Kašni vrh in Lepenatka. Prvi tajnik zadruga je bil Fran Kocbek, takratni upravitelj šole v Gornjem gradu.

Vojna vihra ni prizanesla niti tako oddaljenim krajem, kot je Florjan. Tod se je osvobodilno gibanje razmahnilo najbolj 1943. Seveda je Zalesnik takoj pričel delati za OF. Maja 1944 je bil kurir pri pokretni bolnici XIV. divizije. Takoj po vojni je bil v raznih organih ljudske oblasti in pozneje kmetijske zadruga. Tudi v Zadrugi zvezi je deloval. Pri vsem delu ni pozabil kulturnega delovanja: Šponosom pove, da je že 60 let v pevskem društvu.

Franc in Veronika Zalesnik—Vršnik

Zalesnik se spominja, da je prve vole prodal pod 3 din za kg žive teže. V hribih so redili v glavnem vole, krave so bile bolj za potrebe mleka doma. Veliko površin so pridobivali s požiganjem, kar je bilo zelo naporno delo, pa tudi nevarno. Ko so grmovje požgali, so zemljišče prekopali in nanj posejali največkrat ajdo. V teh strminah so vse ročno prekopavali!

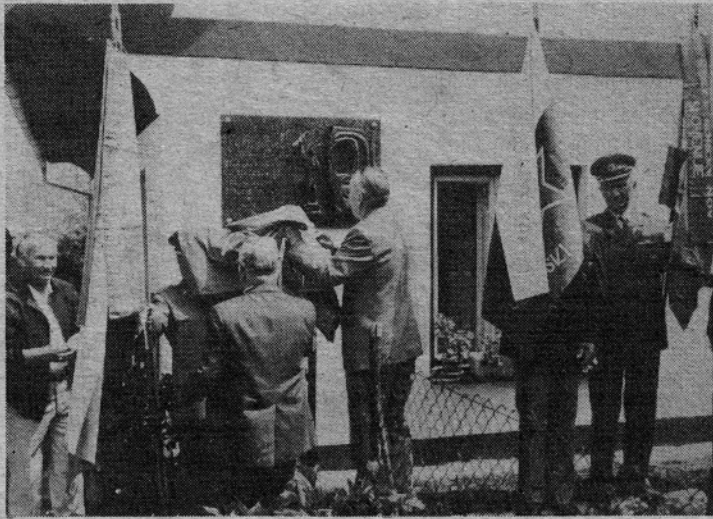
Franc Zalesnik je bil že od doma navajen društvenega dela. Takoj se je vključil v pašno zadrugo Nova Štifta in že 1938 je postal odbornik za pašno skupnost Gospojna. V zadrugo

Ko obuja spomine na tisti dan pred petdesetimi leti, ko sta se z Veroniko vzela, ne pozabi poudariti kako dober je bil ta zakon. Iz njega se je rodilo 7 otrok. Danes, ko se ga staranje ne izogiba, je vesel, da gospodari na domačiji sin Franc, ki ima sina s kmetijsko šolo. Tako je seveda lažje gledati na bodočnost kmetije, ki je obema z ženo Veroniko tako pri srcu. Na tistih strminah sta pustila svojo mladost in njun pot bi jo lahko zalival... Pogled nazaj v njuno življenje je poln lepih spominov, saj je njuna skupnost pomenila eno misel in eno besedo.

Obrambni dan

V šoli smo imeli obrambni dan. Ko smo zaslišali sirene, smo zbežali ven. Tovariš nam je razlagal, kako naj se branimo v slučaju. Ogladali smo si tudi puške, maske in mitraljeze.

Nina Kopitar, 6.š. Nazarje

Med odkrivanjem spominske plošče partizanskim kurirjem v Melišah

Kurirsko slavlje v Melišah

V Melišah pri Radmirju je bilo v soboto 22. junija 1985 zelo slavnostno razpoloženje. Več sto borcev — kurirjev iz vseh koncev Slovenije ter drugih pripadnikov NOB in občanov se je ta dan zbralo v Melišah, da bi prisostvovali zboru štajerskih kurirjev in slavnostni otvoritvi spominske plošče na hiši Ivana in Frančiške Pevec p.d. pri Kukcu. V tej hiši je namreč od začetka septembra do vdora okupatorja v decembru 1944 delovala komanda III. sektorja relejnih postaj Slovenije (TV).

Pester kulturni program so pripravili učenci osnovne šole Slavka Šlandra z Ljubnega, sodelovala pa je tudi občinska godba na pihala. Slavnostni govornik je bil takratni komisar III. sektorja relejnih postaj Ribič Henrik — Muk. V svojem nagovoru pa tudi pozneje v sproščenem klepetu je povedal mnogo zanimivih podatkov o delovanju kurirskih zvez.

Takrat je bil komandant Edo Golc — Švigl, njegov namestnik pa Franc Plankar — Čičko. Štab v Melišah je usmerjal delo 38. kurirskih postaj na Štajerskem, ki so bile povezane v pet linij. V njih je v letu 1944/45 delovalo cca 500 kurirjev. Od tu so potekale zveze proti Pohorju, Haložam in Slovenskim goricam do Mure in pa na Kozjansko. V

Melišah je bilo tudi križišče kurirskih poti za Koroško.

Pododbor IV. brigade VDV Celje, ki je ob pomoči vaščanov v Melišah tako vzorno pripravil to srečanje kurirjev, je tudi sicer že mnogo tega postoril za ohranjanje tradicij NOB. Pred sedmimi leti je v Savinjskem gaju pripravil odkritje spominskega obeležja padlim 12. kurirjem Savinčanom. Z vsakoletno akcijo kurirčeve pošte in pa transverzalo kurirjev in vezistov, zlati pa še z monografijo o delovanju kurirskih zvez, ki bo izšla že letos, ostajajo preživeli kurirji še danes pomemben člen v prizadevanjih za ohranjanje in prenašanje tradicij NOB na naš mladi rod.

Ob zaključku slavnostnega dela prireditve so člani Pododbora IV. brigade VDV podelili zahvalne plakete in spominske medalje devetim družinami v Melišah in sicer: družini Pevec Ivana p.d. Kukec, družini Jamnik Ane p.d. Perhlin, družini Ermenc p.d. Krznar, družini Prisan Katarine p.d. Farznak, družini Prisan, sedaj Krznar p.d. Dobrovč, družini Kolenc, prej Senica p.d. Štiglic, družini Jurjavec p.d. Fužir, družini Čopar p.d. Lesjak, družini Fužir p.d. Zavolovšek. To pomeni, da so vsi vaščani Meliš živeli in sodelovali s svojimi kurirji v tistem težkem in usodnem času.

V. Miklavc

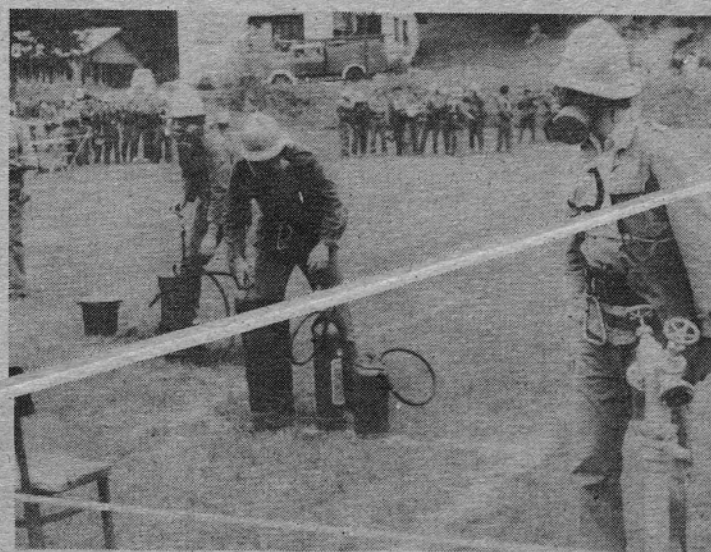
GD Gorica znova najboljše

Občinska gasilska zveza Mozirje je v nedeljo pripravila občinsko tekmovanje članskih desetov za memorial Matevža Haceta. Prireditelj tekmovanja, bilo je na nogometnem igrišču v Kokarjah, je bilo gasilsko društvo Gorica. Gostitelji niso bili nič kaj gostoljubni, saj so slavili v obeh konkurencah in tako s pokali in priznanji že prenatrpne prostore svojega doma še dodatno »obremenili«. Sicer pa velja poudariti, da je bila organizacija nedeljskega tekmovanja zares odlična, tekmovanje je teklo hitro in brez vsakršnih

zapetljajev. Organizacijo in znanje ter usposobljenost gornjesavinjskih gasilcev je še posebej pohvalil tudi poveljnik savinjskega območja, višji gasilski častnik Anton Gros iz Zalca.

Skupno je nastopilo 19 desetov, 5 pri članicah in 14 pri članih. Še vrstni red — članice: 1. Gorica ob Dreti, 2. Mozirje, 3. Radmirje, 4. Ljubno in 5. Nova Štifta; člani: 1. Gorica ob Dreti, 2. Gornji grad, 3. Nazarje, 4. Radmirje, 5. Pobrežje itd.

J. P.

S tekmovanja gasilcev v Kokarjah

Čebelarji razvili svoj prapor

Zveza čebelarskih družin občine Mozirje šteje sedem družin z 208 člani, skupno pa čebelarji z 2.735 panji.

Pomembna je ugotovitev, da se je pomen čebelarstva, kot dopolnilne dejavnosti kmetijstva, v zadnjem času bistveno

Rečički čebelarji so razvili svoj prapor

okrepil. Jasno je namreč, da kmetijstvo brez čebelarstva ne more najbolje uspevati. Tega se seveda zavedajo tudi v Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi in so zato s svojim delom krepko spodbudili razvoj čebelarstva. V prejšnjih dveh letih so imeli čebelarji zagotovljen odkup medu po dokaj ugodnih cenah. Čebelarji imajo z zadrugo dobre dohodkovne odnose. V mozirski občini čebelarji letno pridelajo do 30

ton medu, ki vsega izvozijo. Tako pridobljene devize v celoti namenijo za kmetijstvo, zadruga pa čebelarje oskrbuje z reprodukcijskimi materiali po zelo ugodnih cenah. V Sloveniji in Jugoslaviji trenutno še uvažamo pretežni del čebeljih izdelkov, v razvojnih načrtih pa predvidevamo, da bomo kmalu pridelali dovolj medu in drugih čebeljih proizvodov in jih ne bo treba več uvažati. Pospeševanje čebelarstva je zato nujno in v mozirski občini se pri tem lahko pohvalijo z lepimi dosežki. S pomočjo Zgornjesavinjske kmetijske zadruge in sklada za intervencije v kmetijstvu so v zadnjem obdobju čebelarji kupili 250 panjev in večje število plemenskih matic, to pa je eden redkih primerov tako dobrega sodelovanja v Sloveniji.

O uspešnem razvoju čebelarstva v Gornji Savinjski dolini priča tudi delovanje čebelarske družine na Rečici ob Savinji. Družina je bila ustanovljena pred 15 leti, prej so bili njeni člani vključeni v sosednje družine. Sprva je družina štela 14 članov, danes pa jih je 23. Skupno imajo 382 panjev in na leto oddajo približno 5.500 kilogramov tržnih viškov medu. Zelja po lastnem praporu je sicer stara že vrsto let, dokončen sklep pa so sprejeli konec letošnjega januarja. Zavzeto so se lotili dela in v nedeljo že razvili lep prapor. Dokajšen strošek so zmogli s pomočjo pokrovitelja, to je bila Zgornjesavinjska kmetijska zadruga, pa seveda s prispevki organizacij združenega dela, občinske zveze čebelarskih družin, krajevne skupnosti in čebelarjev samih. Prapor je seveda spodbuda in obveza obenem za boljše delo v prihodnje, o čemer pa pri čebelarjih nikakor ne kaže dvomiti.

J. P.

ZŠAM Mozirje

Prav je, če na kratko predstavimo prireditev letošnje regijske proslave, ZŠAM Mozirje. Združenje je bilo ustanovljeno leta 1956 in bo tako prihodnje leto slavilo že 30-letnico uspešnega delovanja. Danes šteje 280 članov, 70 jih ima uniforme, k slednjim pa sodi tudi ženska desetina, kar je prava redkost. Z denarno soudeležbo so si zagotovili svoje prostore v mozirskem gasilskem domu, v sestavi združenja pa je tudi avto-šola, ki so jo na pobudo neumornega člana združenja Aleksandra Čoparja ustanovili pred 15 leti. Šola je z delom pričela z dvema pogodbenima voziloma, danes pa ima pet vozil in

sodobno opremljeno učilnico. Na leto pripravijo pet tečajev, vozniški izpit pa si pridobi do 200 kandidatov.

Poleg izobraževanja kandidatov za voznike združenje z avto-šolo pripravlja tudi popolnilno izobraževanje za poklicne voznike, s številnimi akcijami deluje na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu, že kar tradicionalna naloga je urejanje prometa ob večjih prireditvah, predvsem pa dobro sodelujejo s postajo milice, oddelkom za notranje zadeve, svetom za preventivo in vzgojo, družbeno-političnimi organizacijami in Avtomoto društvom Titovo Velenje.

J. P.

Neznani junak — znan

V Šentjanžu je bila skromna slovesnost med katero so odkrili spominsko ploščo padlemu partizanu Breznikovemu Pepiju (Jožiju Lahu), iz Sel nad Slovenj Gradcem. Ploščo so pritrili pod tisto na kateri piše, da leži tu neznani partizan, padel 29. 5. 1944 pri Šentjanžu.

Iz neznanega junaka je tako postal znan! Seveda je za vsem tem naključje. Domači bratje in sestre, ki so zvedeli, da je bila zadnja beseda Jožija »jaz sem jo že fasal« niti slutiti niso mogli, da bo prav ta stavek nekoč pripomogel do odkritja gomile brata.

Jože Ciraj, domačin, je med študijem v Ljubljani spoznal kolegico na agronomiji Marto

Lah, ki je prišla na obisk k Cirajevim v Šentjanž. Oče Ciraj je pripovedoval o padlemu partizanu, ki ga je pokopal za cerkvenim zidom maja 1944. Opisal ga je kakšen je bil in ko je prišla skupina pevcev, ki jo vodi Pepijev nekdanji soborec Franc Kotnik, je med njimi opazil nečaka pokojnika. Spoznal je takšno sličnost, da so kaj lahko ugotovili, da gre v primeru pokopanega partizana za Jožijo Laha.

Po dokončni ugotovitvi, da je temu tako, so sestre in bratje sklenili vzditi ploščo na kateri piše, da so ga našli po 37 letih iskanja. Ob tem slavlju je govoril Jože Ciraj, ki je opisal dogodke in naključja, ki so končno privedla do odkritja plošče.

Več pozornosti sakralnim spomenikom

Komisija za verska vprašanja pri OK SZDL Mozirje je na zadnji seji razpravljala vrsto vprašanj, ki se tičejo tudi širših krogov naših občanov. Med temi je gotovo na prvem mestu zaščita sakralnih spomenikov. Znano je, da je domala vsaka cerkev v dolini pomembne zgodovinsko-kulturne vrednosti. Zato bi kazalo opozoriti na nevarnost kraj v cerkvah in kapelicah. Primer Primoža nad Gornjim gradom nas je vsaj malo opozoril na nevarnosti vlomov in uničenj.

Pri tem bi morali vsi občani ravnati samozaščitno. Saj vsak takšen primer povzroči ne le veliko škodo, pač pa tudi znatna opustošenja. Komisija meni, da zaščita teh spomenikov ni le stvar cerkve, ampak vseh občanov, ki se morajo ob takih primerih obnašati osveščeno.

Na dnevnem redu je bila tudi gradnja kapelice na mozir-

skem pokopališču. Gre za nadomestno gradnjo, saj je tam nekoč že stala kapelica, ki pa jo je drseča zemlja poškodovala, tako, da so jo morali opustiti. Po vojni so razvaline odstranili. Soglasje za takšno gradnjo je leta 1983 že dala komisija za verske skupnosti pri SO Mozirje.

Obravnavali so še samovoljno popravila raznih kapel po dolini. To je sicer dobro, da krajani ohranjajo te spomenike. Vendar pa ni dober vsak poseg v preno. Največkrat opravijo to nestrokovno in na ta način pokvarijo prvoten izgled objekta, ali pa ga celo povsem razvrednotijo kot spomenik. Tu bi kazalo upoštevati možnost, da je kulturna skupnost Mozirje že ponudila posredovanje strokovnega mnenja ustreznega zavoda iz Celja, le sporočiti je treba, da se prenova načrtuje.

Privlačna mir in domačnost

Letošnje leto se je v turizmu pokazalo v marsičem drugače. Domači turisti iščejo počitnikovanje v predelih kjer so cene pristopne. Tako pač marsikdo pomisli tudi na turistične kmetije. Pa ne zgolj zaradi cene. To smo ugotovili na kmetiji Žager (Dobrovlje), ko smo povprašali nekatere izmed tam prebivajočih dopustnikov.

Ivan Žagar pa je uvodoma povedal, da so z letošnjo sezono zelo zadovoljni. Največ prihaja tujcev, ki jih posreduje Kompas. Pa tudi domači gostje se kar radi oglasijo, predvsem iz Beograda in Pule. Ostajajo pa od tedna do dveh. Zanimivo, da sedaj prihajajo tudi mlajše družine.

Naleteli smo na mlado družino Džordža Džordževića iz Beograda. Prijazno se je pogovarjal o njegovi odločitvi, da pojde tokrat z družino na kmete. Doslej se je pri njih smatral dopust le na morju. Mali otrok pa je bolehen na dihalih in zato so se odločili za Slovenijo in preko Putnika v Beogradu zvedeli za naslov kmetije Žager. Veseli so, da so odkrili te naravne lepote, ta mir in dobro voljo pri gostiteljih. Domačnost veliko pomeni in daje dopustu poseben čar. Otrok se odlično počuti in ima tek ter spanec, kot že dolgo ne. To vse je odločilo, da bodo še prišli. Poleg vsega navedenega

je še cena sprejemljiva. Žal je v Beogradu vse premalo znano kako lepo je na slovenskih kmetijah. Če bi delali več reklame, bi samo iz Beograda prihajalo k nam veliko gostov, je menil Džordžević.

Zakonca Jakopič iz Domžal sta starejša in sta prav zaradi miru prišla na Dobrovlje. Od svojih znancev sta zvedela za naslov in se pozanimala, če je kaj prostega v hiši. Prijazno so ju sprejeli, z njima je vnukinja, stara 10 let, tudi tej ni nič dolgčas, saj nenehno ugotavlja koliko zanimivega se da na kmetiji videti. Ostali bodo dva tedna in lepi sprehodi po okoliščah so kot nalašč za soproga, ki je rekonvalescent po srčni bolezni. Ne morejo prehvaliti miru, ki da je tod na vsakem koraku. Prometnega vrveža sploh ni slišati iz doline. To učinkuje blagodejno na človeka, ki sicer živi v mestnem svetu. Glede oskrbe povedo vse dobro, zadovoljni so, ker je hrana domača, sobe pa zelo udobne. Že prvi vtis je bil dober in ker se dobro počutijo bodo še prišli.

Verjeti je ljudem iz mest, da jih vse bolj zanima mir na deželi. Tudi za otroke, ki pač ne vidijo domačih živali in ostalega na kmetiji je to življenjska izkušnja. Kot vse kaže, se odpirajo velike možnosti za to dejavnost, ki je v dolini na visoki ravni kakovosti.

Praznovanje šoferjev v Mozirju

Zveza šoferjev in avtomehanihov Mozirje je pripravila 15. regijsko proslavo dneva šoferjev in avtomehanihov v Mozirju. Pri tem so sodelovale zveze iz Celja, Titovega Velenja, Slovenskih Konjic, Žalca, Laškega in Rogaške Slatine.

Slovesnost se je pričela z mimohodom skupin članov ZŠAM in raznimi vozili. Sprevod je bil zelo pester in številni udeleženci v ličnih uniformah so videz še popestrili. Pred domom TVD Partizan je na svečani tribuni spremljalo slovesnost vodstvo regijske organizacije ZŠAM, s strani javnega življenja občine

pa je sodeloval predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik.

Sprevod s številnimi prapori je krenil v Savinjski gaj, kjer je bila osrednja slovesnost, podelitev priznanj zaslužnim članom in drugim. Na zborovanju je govoril inž. T. Prisljan, zbor pa so pozdravili tudi predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik in predstavnik regijskega ter republiškega združenja ZŠAM.

Temu je sledilo tovariško srečanje. Velika množica ljudi, ki se je zbrala pri Savinjskem gaju dokazuje pomembnost takšnih srečanj in dela organizacije šoferjev in avtomehanihov.

Ob otvoritvi spominske sobe NOB v Solčavi

Iskra izpolnila obljubo

Občinski odbor ZZB NOV Mozirje si je prizadeval že nekaj let nazaj, da bi spominska soba NOB v Solčavi dobila za služeno podobo in veljavo. V hiši je obrat TOZD Iskra—Feriti in tako je prišlo do prvih stikov z vodstvom podjetja, ki je takoj pokazalo razumevanje za pomoč pri ureditvi spominske sobe.

Novo opremljena soba je v ponos kraju in namenu, kateremu naj služi! Iskrina služba za marketing je prevzela skrb za načrtovanje in opremo sobe. Celjski Muzej revolucije pa je poskrbel za gradivo (prof. Jože Vurčer). Kakor je na otvoritvi povedal predstavnik Iskre Igor Plesternjak so pri njih vzeli zadevo zelo resno in storili vse, da je soba do pričetka turistične sezone odprla svoja vrata. Imajo še v načrtu ureditev

zvočnega pojasnjevanja zbirke in opremo albuma v katerem bi zbrali še več gradiva, ki zaradi izgleda ni našlo v spominski sobi prostora. Za opremo in izgled gre zahvala inž. arh. Marku Devu in arhitektu Prijatelju iz Iskre.

Skromne otvoritve so se poleg domačinov udeležili še direktor TOZD Iskra—Feriti Dušan Dolničar, Marko Mrak, Janez Zavrl in Franc Podbrežnik, vsi iz Iskre. V imenu KO ZB se je zahvalil Iskrinemu kolektivu Edvard Ikovic.

Spominska soba je v vsakem pogledu velika pridobitev za kraj. Številni turisti na poti v Logarsko dolino bodo imeli kaj videti. Gre namreč za sodobno urejeno razstavo, ki bo, ko bo dokončno urejena nudila obiskovalcu podobo časa, ki ga je območje Solčave doživljalo med vojno.

Aktivisti DPO v Glinu

Na zadnjem sestanku vodstev družbenopolitičnih organizacij v DO smo opredelili naše aktivnosti v tem mesecu.

Dogovorili smo se, da bodo DPO v juliju, v okviru svoje aktivnosti, obravnavale osnutek novega pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Druga pomembnejša aktivnost se nanaša na oblikovanje stališč o prijavljenih kandidatih na razpisana dela in naloge za poslovodni odbor DO in za vodenje sektorjev v DSSS. Tretja pomembna naloga pa bo obravnavala poročila o polletnem gospodarjenju in sprejemanje periodičnega obračuna.

V zvezi s postopkom sprejemanja novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe, s katerim bomo dokončno uveljavili novi sistem nagrajevanja, so vodstva DPO podprla predlog za uveljavitev novega pravilnika s 1. 8. 1985.

Z zamikom uveljavitve novega pravilnika na ta datum bomo lahko izvršili poskusni obračun osebnih dohodkov po novem pravilniku in se tako kvalitetneje pripravili na javno obravnavo osnutka pravilnika v samoupravnih delovnih skupinah, na sprejemanje pravilnika ter njegovo izvajanje pri obračunu OD. Po sprejetem rokovniku bomo v primeru

sprejetja novega pravilnika v avgustu za ta mesec obračunali osebne dohodke že po novem.

Glede aktivnosti DPO v razpisnih postopkih, ki so v teku, je dogovorjeno, da se bodo vse družbenopolitične organizacije aktivno vključile v oblikovanje stališč o ustreznosti prijavljenih kandidatov za dela in naloge v poslovodnem odboru DO ter za vodenje sektorjev v DSSS. Skupno stališče vseh DPO o tem je bilo oblikovano na konferenci sindikalnih organizacij, 12. julija 1985.

Zadnji teden v tem mesecu pa bodo DPO namenile obravnavi polletnih poročil poslovodnih organov o gospodarjenju v letu in o rezultatih periodičnega obračuna. Temu bo sledila razprava na sejah delavskih svetov in potrjevanje periodičnih obračunov za 1. polletje, v prvih dneh avgusta.

Ugotavljamo, da bo aktivnost DP kljub dopustniškemu času, v tem in še v prihodnjem mesecu, zelo živahna. Omenimo lahko še aktivnost komitejev za SLO in družbeno samozaščito v DO in TOZD za okrepitev varnosti in zavarovanja delovne organizacije v poletnih mesecih, ko je povečana nevarnost družbeno škodljivih in sovražnih dejanj.

(Informator)

Na srečanju šoferjev in avtomehanihov v Mozirju

Slovo od Fanike Mutec

Družbene in človeške vrednosti neumornih, tihih, skromnih in nesebičnemu delu v korist sočloveka predanih ljudi se zavemo marsikdaj šele, ko se za vedno poslavljamo od njih. Tega smo se krajani Mozirja zavedli ob zadnjem slovesu od Fanike Mutec, ki je nenadoma preminila v starosti osemindesetih let. Govornika ob odprtem grobu Franjo Štajner in Helena Kojc sta ob številnih udeležencih zadnjega slovesa orisala njeno življenje in delo ter njen plemeniti, človeški lik.

nega in planinskega društva. Tudi meteorološka služba Slovenije bo v Mozirju težko našla človeka, ki bi zanjo toliko let in s tolikšno predanostjo zbiral za skromen honorar meteorološke podatke, kot je to v povojnem času nadvse vestno delala Fanika Mutec. Kot žena nekdanjega pok. upravitelja Rudija Mutca je prispevala velik delež k uspešnemu delovanju mozirske osnovne šole, saj je z veliko vnemo opravljala dolžnosti šolske knjižničarke, prav tako je prizadevno skrbela za otroške šolske malice.

Ludvik Es

Fanika Mutec je kot vadiateljica pri »Sokolu« postala družbeno aktivna že v predvojnih letih, svoje delo je po vojni tudi pri društvu »Partizan« vneta nadaljevala. Kdo bi lahko ocenil vrednost njenega neutrudnega dela pri Turističnem društvu Mozirje, kjer je bila nadvse vestna in požrtvovalna tajnica celih petindvajset let. Toda Fanika Mutec je bila mnogo let aktivna tudi kot aktivistka Rdečega križa, kot članica odbora prosvet-

Lučki olcerji v tisku

Občinski sindikalni svet Mozirje je med prvimi v republiki poskrbel za proučevanje delavskega gibanja v dolini. Doslej so izdali že dve tiskani deli o tem. Na vrsti je oris življenja in dela lučkih gozdnih delavcev med obema vojnoma.

Brošura bo imela kakih 40 tiskanih strani in številne fotografije iz tistega časa. Ohranila naj bi vsaj delno že pozabljene delovne postopke, stara orodja in seveda način življenja v nekdanjih olcerskih bajtah. Poseben poudarek pa je dan uporabi in gradnji riž v okolici Raduhe takoj po prvi svetovni vojni.

Da se je sindikalno vodstvo v naši občini odločilo za takšen zapis gre pohvala komisiji za obujanje delavskih tradicij, ki jo vodi Marko Purnat.

Tudi za naprej so načrtovali. Nameravajo kot četrto publikacijo izdati še zapis o poselskem delavstvu v naši dolini. Prav slednje še ni bilo nikdar raziskano in zahteva osvetlitve časa in ljudi v njem, ko so številne kmečke družine živele po starih načelih, da je le eden lahko gospodar, vsi ostali pa so delovna sila, največkrat pa so ostali strici in tete.

Raziskave je podprla Občinska raziskovalna skupnost, tako tisto o lučkih olcerjih, kot to o poselskem proletariatu.

Brošura o lučkih olcerjih bo kmalu v javnosti. Napisal jo je A. Videčnik, recenzirala sta jo inž. Jože Urank in prof. Emil Lajh, lektoriral pa Tone Gošnik. Izšla bo v nakladi 1500 kosov, tako, da bi vse sindikalne podružnice prejele ustrezno število primerkov.

Monografija NOB

V zadnji številki smo poročali o pripravi na pisanje monografije iz časov osvobajanja naše doline.

Skupina za pripravo gradiva je pričela z delom. To bo obsežno in težko delo, saj je le malo pisnih virov ostalo v dolini, še manj pa drugega materiala, ki bi bil uporaben za tako zahtevno zgodovinsko delo.

Za sedaj je dogovorjeno, da Pokrajinska knjižnica Edvarda Kardelja iz Celja pripravi bibliografijo NOB iz našega območja. Se pravi, da zbere naslove vseh virov, ki so tako ali drugače bili objavljeni, oziroma tiskani.

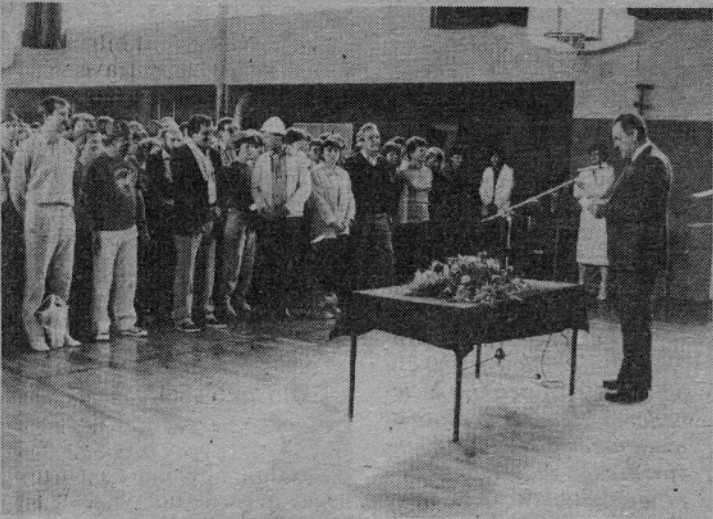
Med tem pa je treba veliko skrbnih raziskav v dolini sami. Tu niso dovolj le pričanja. Zelo so potrebni pisni viri, razne slike in podobno. Zato prosimo Občinski odbor ZZB NOV prebivalstvo doline, da nam pomaga. Vse kar bi se kje našlo, bo dobrodošlo. Bodisi da gre za fotografije, letake, razna glasila iz osvobodilnega gibanja ali pa iz virov okupatorja, vse je lahko bogat vir za proučevanje zgodovinskih resnic o času, ki ga želimo ovekovečiti. Naša dolina je dala osvoboditvi velik delež, zato je potrebno, da jo pravilno in dostojno predstavimo in ohranimo na ta način časten spomin zanamcem.

VABILO

Vse zdrave občane vabimo na odvzem krvi, ki bo dne 7. avgusta 1985 od 7. do 15. ure v Zdravstvenem domu Nazarje in dne 8. avgusta 1985 od 7. do 14. ure v Osnovni šoli Ljubno ob Savinji. Darujmo kri — pomagajmo sočloveku. Vsem krvodajalcem se za darovano kri zahvaljujemo!

OBČINSKI ODBOR RK MOZIRJE

Udeležence regijskega športnega srečanja davkarjev je pozdravil tudi predsednik IS SO Mozirje Franc Miklavc

Športno srečanje davkarjev

14. junija 1985 so bile v Mozirju IV. športne igre uprav za družbene prihodke širše celjske regije. Sodelovalo je 11 občin v štirih različnih disciplinah. Tekmovanje je potekalo v streljanju moški in ženske, kegljanje moški in ženske, odbojka ženske in vlečenje vrvi mešane ekipe.

Najuspešnejši so bili tekmo-

valci Krškega 51 točk, ki so že drugič osvojili prehodni pokal, sledijo pa ekipe: Brežic 45, Žalca 45, Titovega Velenja 40, Celja 39, Šmarja pri Jelšah 37, Sevnice 29, Sentjurja 29, Laškega 28, Mozirja 25 in Slovenskih Konjic 9.

Naslednje športne igre t.j. V. po vrsti bodo v Sevnici prihodnje leto.

Dan športa 85

TVD Partizan iz Gornjega grada je v soboto 15. 6. 1985 priredil športno prireditev pod naslovom DAN ŠPORTA 85. Poleg športnikov domačega društva so sodelovali še člani TVD Partizana iz Lopate pri Celju, vseh skupaj je bilo okoli 80 udeležencev. Telesne vzdržljivosti in športne veščine so preizkusili v šahu, namiznem tenisu, košarki, malem nogometu in vlečenju vrvi. Ekipe so bile sestavljene tako, da so lahko sodelovali člani stari do 30 let in tisti nad 30 let. Organizator je dal prednost udeležbi, manj pa rezultatom, temu je bil prirejen tudi točkovni sistem. Prireditev je spremljalo slabo vreme, vendar to ni vplivalo na razpoloženje in športno borbo na igriščih in na bodrenje gledalcev.

Rezultati:

mali nogomet

G. grad : Lopata do 30 let 2:6

G. grad : Lopata nad 30 let 2:6 namizni tenis

G. grad : Lopata do 30 let 2:3

G. grad : Lopata nad 30 let 0:3 košarka

G. grad : Lopata 77:75 vlečenje vrvi

G. grad : Lopata 2:1 šah (5 desk)

G. grad : Lopata 10:0

Skupni zmagovalec je bil TVD Partizan Lopata z rezultatom 29:27 (v zmagah 4:3). Pokal v trajno last in prehodni pokal je podelil predsednik sveta KS G. grad Benjamin Fale, ki je ob zaključku povabil vse sodelujoče na trajno in tradicionalno sodelovanje.

Organizator se zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način doprinesli s svojim delom ali prispevki, da je prireditev tako lepo uspela.

Ivo Kekec

Šmarčani in 4. maraton

Športno društvo Lipa je pripravilo 4. kolesarski maraton za Bricev memorial. Kot vsako leto doslej, je tudi letos bila udeležba zelo dobra. Na pot je krenilo kar 50 kolesarjev, med temi so bile 3 ženske. Zanimivo kako to v Šmartnem uspejo, med kolesarji so bili ljudje vseh starosti od 14. do 72. leta.

Lačni otroci

Po televiziji in radiu zasledujemo, kako umirajo ljudje po svetu od lakote. Po drugi strani pa razkošje in naoročevanje velikih sil, katere dajejo ogromni denar za orožje in za raziskovanje vesolja. Zato je organiziral Rdeči križ za lačne po svetu akcijo, da bi lačnim pomagal v hrani in zdravilih. Pretežno so to afriške dežele. Nekateri nimajo niti za kruh, kaj šele za najnujnejše. Zraven lakote pa še preganjanje, preseljevanje ter

Vozili so vsega 100 km in sicer po progi preko Črnavca — Nevelj — Tuhinjske doline — Šentruperta — Mozirja do Šmartnega.

V Nevljah, kjer je preminul Stane Bric so na mestu njegove smrti imeli spominsko svečano, katere so se udeležili tudi člani domačega športnega društva.

vojna, kar še bolj ogroža lačne ljudi. Ogroža pa jih tudi suša in razne bolezni. Z pobudo zbiralnih akcij za lačne ljudi po vsem svetu, je tudi naša država vključena v to akcijo.

Za to akcijo lačnih po svetu se zbira denar, živila, obleke in tudi zdravila, katera so jim nujno potrebna.

NOVAK ROBI
OŠ Ljubno ob Savinji

LD Solčava bo priredila tradicionalno lovsko srečanje v soboto 17. avgusta ob 18. uri pred Lovskim domom v Solčavi. Za zabavo in ples bodo poskrbeli priznani muzikanti iz Avstrije. Pred veselico se bodo lovci med seboj pomerili v nagradnem streljanju. Najboljšim bodo podeljene lepe nagrade, med drugimi odstrel in trofeja gamsa, srnjaka, muflona itd. Pripravljen bo bogat srečelov, na svoj račun pa bodo prišli tudi ljubitelji lovskih specialitet in dobre kapljice.

Vabljeni!

Najboljši je bila zlata zapestnica v avtobusu na progi proti Gornjemu gradu. Lastnik jo dobi pri Mariji Krefl, Pusto polje 8.

Od 28. julija do 4. avgusta bo na Ljubnem že 25. tradicionalni Flosarski bal. Program prireditev je tudi letos izredno bogat. Prireditve si bodo sledile po naslednjem vrstnem redu:

Nedelja, 28. julija

8.00 Trim kolesarjenje

14.00 Smučarski skoki na plastični skakalnici

Ponedeljek, 29. julija

20.00 Slovenski celovečerni film

Torek, 30. julija

20.30 Večer z mladimi v Vrbju

Sreda, 31. julija

20.30 Večer narodnih pesmi z ženskim pevskim zborom v Vrbju

Četrtek, 1. avgusta

20.30 Celovečerni nastop domače folklorne skupine v Vrbju

Petek, 2. avgusta

8.30 Tekmovanje paraplegikov v namiznem tenisu v OŠ

18.00 Otvoritev razstave akvarelov akademske slikarke Darinke Lorenčak in kipcev Romana Makaroviča ter etnografske razstave v OŠ

Sobota, 3. avgusta

8.00 Odbojgarski turnir

10.00 Flosarski vrvež

20.00 Večer z ljudskimi godci v Vrbju

Nedelja, 4. avgusta

9.00 Finale odbojgarskega turnirja

11.00 Nogometna tekma za pokal Flosarja

15.00 Svečana povorka

16.00 Flosarski krst

18.00 Večer s flosarji

Gorenje

GLIN Lesna industrija n.sol.o.

NAZARJE

razpisuje na podlagi zakona o prometu z nepremičninami (Uradni list SRS 19/76) in sklepa delavskega sveta

JAVNO DRAŽBO

za prodajo odpisanega osnovnega sredstva oz. poslovnega prostora, to je brusilnice bivše »Kolenčeve žage« v Gornjem gradu, s prenosom pravice uporabe pripadajočega funkcionalnega zemljišča.

Brusilnica je pritlični objekt v izmeri 86,90 m² brez podkletitve in brez podstrešja, zgrajen leta 1935. Sedaj je preurejen v zasilno stanovanje in obremenjen s stanovanjsko pravico. K objektu pripada 324 m² funkcionalnega zemljišča, na katerem se prenaša pravica uporabe.

Družbeni pogoji

— izklicna cena: 858.309,- din

— način plačila: v 15 dneh po podpisu pogodbe

— kavcija: 15% od izklicne cene, plačljive 3 dni pred dražbo

na žiro račun št. 52810-601-20215

— prometni davek in stroške prenosa plača kupec

Javna dražba bo dne 12. 8. 1985 ob 12. uri na sedežu DO v Nazarjah št. 33 a.

Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti v DSSS Gorenje GLIN — kadrovski sektor, kjer se lahko dogovorijo tudi za ogled objekta (tel. 831-931 — int. 398 ali 327). Pred javno dražbo morajo zainteresenti predložiti potrdilo o vplačilu kavcije, predstavniki družbeno pravnih oseb pa še pooblastilo.

Mercator

Zgornjesavinjska Kmetijska zadruga

Mozirje

Komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge

kuharice

v gostilni v Radmirju in

dveh natakarjev

v bifeju — kegljišču v Mozirju

Pogoji za opravljanje del so:

— splošni pogoji

— dokončana gostinska šola ustrezne stroke ali priučeni gostinski delavci z nekajletnimi delovnimi izkušnjami v gostinstvu

Poskusno delo traja dva meseca. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba dostaviti do 31. 7. 1985 na naslovno komisijo.

O izbiri bodo kandidati pisno obveščeni v roku 10 dni po poteku roka za prijavo.

IZPOSODJEVALNICE OBČINSKE MATIČNE KNJIŽNICE

1. NOVA ŠTIFTA — ZADRUŽNI DOM

nedelja: 9. ure — 11. ure

2. GORNJI GRAD — KULTURNI DOM

sreda, petek: 18. ure — 19. ure

3. ŠMARTNO OB DRETI — OSNOVNA ŠOLA

petek: 17. ure — 19. ure

4. NAZARJE — DELAVSKI DOM

četrtek: 17. ure — 19. ure

5. SOLČAVA — SPODNJI PROSTORI »RINKA«

nedelja: 10. ure — 12. ure

6. LUČE — OSNOVNA ŠOLA

sreda: 17. ure — 19. ure

7. LJUBNO — ZADRUŽNI DOM

četrtek: 16. ure — 18. ure

8. REČICA — KULTURNI DOM

nedelja: 8. ure — 9. ure

9. DO »ELKROJ« NAZARJE

sreda, petek: 9. ure — 10. ure

Delavska univerza Mozirje

razpisuje vpis v glasbeno šolo za naslednje instrumente:

klavir, harmonika

Za potrebe Delavske godbe na pihala občine Mozirje pa še v oddelka:

pihala (klarinet, flavta...)

trobila (trobenta, tuba...)

Šolanje v oddelkih pihal in trobil je brezplačno in učenci dobijo instrumente v šoli. Prijave sprejema Delavska univerza Mozirje do 25. avgusta 1985.

ELKROJ

proizvodnja modne konfekcije

Mozirje n.sol.o.

Komisija za delovna razmerja tozd Konfekcija Mozirje

objavlja

prosta dela in naloge

likalec

(2 delavca)

Pogoji:

— končana osnovna šola

— poskusno delo dva meseca

Prijave sprejema splošni sektor delovne organizacije 8 dni od dneva objave v časopisu.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

Delavska univerza Mozirje

objavlja javno licitacijo

za prodajo rabljene prikolice

Brako-de-luxe.

Izklicna cena znaša 80.000 din.

Licitacija bo v sredo, dne 7. avgusta 1985 ob 14. uri pri Gasilskem domu Mozirje. Ogled je možen eno uro pred začetkom licitacije.

Varščina znaša 8.000 din in jo je treba plačati pred začetkom licitacije. Prometni davek plača kupec.

UPOKOJENCEM, KI KORISTIJO DRUŽBENA STANOVANJA

Ob postopnem prehodu do urejanja stanarin je napovedano pomembnejše povišanje. V določenih primerih imajo stanovalci pravico do ustrezne olajšave — subvencioniranja. Prizadetim upokojemcem svetujemo, da vložijo zahtevek na predpisanem obrazcu SPN-1. Obrazce dobite pri Skupnih službah — interesnih skupnosti v občini Mozirje (zgradba Partizana Mozirje), kamor zahtevek z dokumentacijo tudi vročite. Valorizacija pokojnin ne dohaja življenjskih stroškov, med katere sodijo tudi nove stanarine. V kolikor smatrate, da izpolnjujete pogoje do olajšave k stanarini, ne odlašajte s prijavo!

ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV MOZIRJE

Na podlagi sklepa delavskega sveta

Zavarovalna skupnost Triglav

Območna skupnost Celje

ponovno objavlja

prosta dela in naloge

ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA

za zastop Mozirje

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje

— da imajo srednjo strokovno izobrazbo (V. stopnja)

in 1 leto delovnih izkušenj ali

— da imajo poklicno srednjo šolo (IV. stopnja) in

2 leti delovnih izkušenj

Prednost imajo kandidati s stalnim prebivališčem na področju zastopa oz. v njegovi neposredni bližini.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev (dokazilo o ošolski izobrazbi in delovnih izkušnjah) naj kandidati pošljejo v 8 dneh od dneva objave na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav, Območna skupnost Celje, Ul. XIV. divizije 4, Celje.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15. dneh od dneva izbire.

S 1/9-1985 nujno potrebujemo eno do tri rejniške družine za varstvo in oskrbo šoloobveznih otrok, ki obiskujejo Osnovno šolo Mozirje, oddelek s prilagojenim programom, pa zaradi oddaljenosti ne morejo prihajati v šolo od doma. Otroci imajo v rejniških družinah stanovanje, hrano in varstvo od ponedeljka do petka v času pouka. Rejnina znaša mesečno ok. 14.000,- din. Interesenti iz Mozirja in bližnje okolice, lahko tudi iz Nazarij, se naj čimprej, najkasneje pa do 20/8-1985 zglasijo pri Službi za socialno delo Skupščine občine Mozirje.

Svet za varstvo otrok, družine in odraslih oseb Občinske skupnosti socialnega skrbstva Mozirje

Slovenija moja dežela

Center za turistično in ekonomsko propagando pri Turistični zvezi Slovenije je letos z vrsto oglasov, telopov in drugih propagandnih sredstev opozoril na to, da smo turistična dežela in da moramo to upoštevati v vsakem pogledu.

Morda je zelo prepričljivo besedilo: Slovenija. Njenih zakladov nismo dobili od dedov v dar. Zaupali so nam jih vnuki.

Te besede obvezujejo, dajejo misliti in naj nas osveščajo, da je rod rodu dolžan izročiti bogastva narave, lepote krajine in ohranjati dediščino, ki pa ni le naravna, je tudi kulturna, je tudi zgodovinska. Ob tem se velja zamisliti, ko brezglavo onesnažujemo krajino, ko tiste lepe skrivne kotičke naredimo za odlagališča odpadkov, ko enostavno iz nemarnosti stresemo vso mogočo ropotijo kar za potok, ko namerno poškodujemo kulturni spomenik, ko zanemarjamo krajevne znamenitosti. Ljudje nas sodijo po tem v kakšnem okolju živimo! Tega se najbrž še vse premalo zavedamo. Znan je rek, da je treba gospodarja soditi po njegovem dvorišču...

Narava je že marsikaj prenesla. Vendar pa ne bo v nedogled prizanesljiva z nami, ki je ne znamo niti ceniti, niti čuvati. Včasih pač premalo pomislimo na to, da smo vsi le delček te narave s katero naj bi

živeli. Malomarnost in neodgovoren odnos včasih zakrivi ta nesrečo za mnoge ljudi. Kar spomnimo se raznih odlagališč strupenih snovi, ki se potem naenkrat pojavijo ali v vodi, ali pa v naši hrani. Ali se torej zavemo, da s slabim ponašanjem do narave režemo vejo na kateri sedimo?

Náš ponos so bili, denimo tudi gozdovi. Kako nam je pri srcu, ko žal vse več te lepote propada zaradi kvarnih vplivov zastrupljenega zraka? Ali pa tega ne maramo videti. Koliko je voda, ki so še nedotaknjene? In še bi lahko espraševali!

Osveščenost je nujna, je potrebna, sicer bodo naši zamci menili o nas, da smo ravnali nekulturno, neodgovorno in jim zapustili upošteveno domovino Slovenijo.

K temu naj dodamo še osebno obnašanje, ki naj dokazuje našo sposobnost sprejemati medse tuje, ki bi želeli v naših krajih najti počitek, ki uživajo ob krajinskih in naravnih lepotah. Kaj vse to, če ni ljudi, ki bi skladno s tem ravnali, se obnašali in na vsakem koraku dokazovali visoko stopnjo kulturne zavesti. Ta je namreč za razvoj turizma prav tako potrebna, kot čista hiša v katero povabimo gosta.

Morda se le spomnimo, da smo vse to dolžni našim zamcem, tudi vnukom, ki so nam deželo zaupali!

Pohod na Menino

Znano je, da se v Šmartnem že leta zelo športno udeležujejo. Domače športno društvo vedno znova poskrbi za množično rekreacijo. Takšna je tudi hoja na Menino.

Seveda bi človek lahko mislil, da so se letos še bolj potrudili, saj gre za 10. pohod, kar pomeni neke vrste jubilej! Pohodnikov je bilo 170, doslej daleč največ.

Na ta način so Šmarčani proslavili 40-letnico osvoboditve in še 4. julij, Dan borca.

Hkrati je KO Zveze rezervnih vojaških starešin pripravila orientacijski pohod v isti smeri, torej tudi na Menino.

Na Poljanah je bila skupna slovesnost. Pred spomenikom NOB so se zbrali, da bi se spomnili številnih žrtev za svobodo. Pri tem so šolarji iz Šmartnega poskrbeli za kulturni spored. Proslava se je odvijala skupno z borci tega dela Zadrebke doline.

Tretja ovira ali disciplina, imenovana nedelo

Pride neki delavec k zdravniku in prosi za bolniško.

— Nimaš njive, ne delaš privatno, nimaš počitniške hišice, pa želiš bolniško!? — se čudi zdravnik. — Ne razumem, čemu?

— Bolan sem, doktor, — odgovori delavec.

Vsak zaposleni Jugoslovani je povprečno po dvajset dni na leto na bolniški, pove statistika. Če še malo vznemirimo to staro in neizprosno damo, bomo zvedeli, da imamo na leto tudi še 104 dneve ob koncu tedna, sedem državnih praznikov in osem obprazničnih dni ter 21 dni letnega dopusta, kar je v seštevku prava inflacija nedelovnih dni. Stosedemdeset jih naštejem.

Če pristejemo še vse tiste polovične dneve, ki jih potrebujemo za svoje zasebne drobnarije, pridemo do spoznanja, da potrebuje Jugoslovani na leto sto

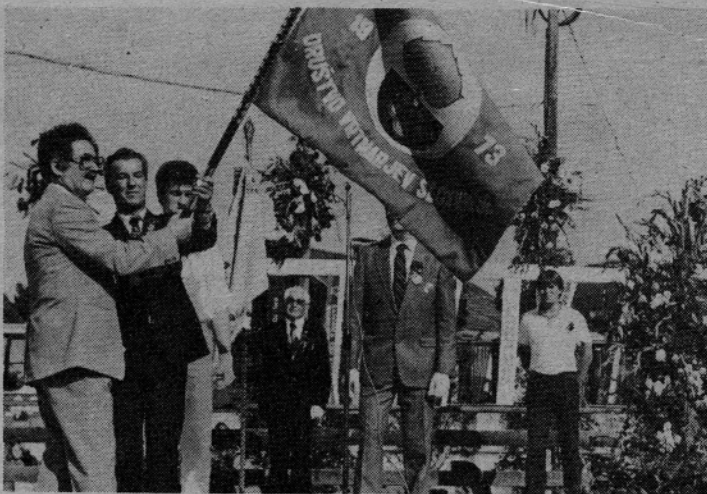
delovnih dni za sto dolarjev mesečnega zaslužka.

No, pa naj zdaj kdo poreče, da rastoča vrednost dolarja ne vzbuja skrbi.

Rešitev kajpak je. Tistih preostalih približno 320 delovnih dni, ki naj bi nas vklopili v mednarodno delitev dela, naj opravijo mladi, ki čakajo v sisih za zaposlovanje. Je pa pri tem problem: ko so pripravniki, ki je po sedmih letih čakanja dobil delo, vprašali, kaj zna delati, je odgovoril: »Znam iskati delo.«

Toda, »kdor enkrat dobi delovno knjižico, pridobi z njo vred tudi neverjetno socialno varnost in lahko, če se mu kaj ne zalomi, ostane nedelavec do upokojitve«. Mi smo humana družba. Človeku ni treba za nič skrbeti. Zanj skrbi družba. Človek je naše največje bogastvo. Kakršno je, takšno je.

(Komunist 28/85)

Predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik predaja predsedniku Društva slovenskih vrtnarjev novo razviti prapor.

Slovenski vrtnarji slavili

Vrsti že dolga leta uveljavljenih turističnih in narodopisnih prireditvev v Gornji Savinjski dolini se je pred nedavnim priključila še ena. Beseda je o »kresni noči«, ki so jo skupaj s slovenskimi vrtnarji in gornjesavinjskimi lovci pripravili Mozirjani. Zanimivosti v teh dneh vsekakor ni manjkalo. Lovska družina Mozirje je bila prireditelj letošnjega dneva gornjesavinjskih lovcev. Posebej seveda velja omeniti razstavo trofej lovcev mozirske občine v domu Partizana, ki je bila prava paša za oči, resnici na ljubo pa velja povedati, da so mladi, tudi malo manj mladi, pogrešali znanega gornjesavinjskega medveda, ki ga tokrat iz takšnih ali drugačnih razlogov na razstavi ni bilo. Sicer pa so lovci poleg tega poskrbeli še za lovske filme, priredili so strelsko tekmovanje in sodelovali na osrednjem delu »kresne noči«.

Ta osrednji del je bila pisana in bogata cvetlična povorka, dopolnjena z baklado in ognjemtom, ki je čudovito dopolnil cvetje na gladini ribnika ob Savinjskem gaju, prav tako prispevek slovenskih vrtnarjev. O prijetnem družabnem vzdušju od petka do nedelje, h kateremu je svoj prispevek »nepričakovano« dalo tudi vreme, ostalih udeležencev v tem slavu seveda ne kaže spregledati, seveda ni treba razpravljati. Celo dokaj številni tuji turisti se s sproščenemu razpoloženju kar niso mogli načuditi, ob svoji znani varčnosti in ob vseh naših težavah seveda. Lepo in prijetno pa je vendarle bilo.

Pa tudi slavnostno. Za to so poleg obilice lepega cvetja v povorki in na jezerski gladini poskrbeli člani društva slovenskih vrtnarjev, ki so to priložnost izkoristili za razvitje svojega prapora. Društvo

je bilo ustanovljeno leta 1973 in ima sedež v Celju. Danes združuje preko 900 slovenskih vrtnarjev, njegov namen pa je združevanje vrtnarjev, predvsem glede na strokovno plat, saj lahko le tako sledijo širšemu družbenemu interesu ohranjanja lepega okolja in ozelenjevanja lepe slovenske dežele. Društvo za člane prireja strokovne seminarje in druge oblike usposabljanja, izlete in ekskurzije po domovini in tujini ter delovna srečanja in družabne prireditve, ki so v največji meri namenjene kultiviranju celotne družbene javnosti.

Odgovor na vprašanje zakaj so svoj prapor razvili prav v Mozirju je zelo enostaven. Sami slovenski vrtnarji pravijo, da so delovni in ustvarjalni prebivalci Mozirja takoj po ustanovitvi društva slovenskih vrtnarjev pokazali velik interes za sodelovanje. Skupno so pričeli urejati nekdanjo mozirsko gmajno, ki je bila v tistem času pretežno namenjena odlaganju smeti in odpadkov. In iz tega smetišča je nastala enkratna razstava cvetja v naravi, dopolnjena s čudovitimi primerki narodopisnega izročila Gornje Savinjske doline, upravičeno imenovana »park slovenskih vrtnarjev« edinstvena v naši ožji in širši domovini ter znana po vsem svetu. To večletno pristno sodelovanje, pri čemer nikakor ne kaže spregledati velike vloge, dela in naporov mozirskega vrtnarja Jožega Škornčka, je slovenske vrtnarje in prebivalce Mozirja in okolice zbližalo v takšni meri, da vrtnarji vse svoje večje prireditve pripravljajo prav v Mozirju, ob svojem enkratnem cvetličnem parku. Priznanja vreden zgled, ki je obet in obveza obnem, da bo tako, ali še boljše, tudi v prihodnje.

J. P.

Priznanje in zahvala

Turistična zveza Gornje Savinjske doline se javno zahvaljuje vsem društvom in dejavnikom, ki so pripomogli do tako uspešnega obiska poročnih parov ljubljanske ohceti. Zahvala velja predvsem turističnim delavcem in krajevnim dejavnikom v Lučah, pa tudi

delovnim organizacijam, ki so s pozornostnimi darili poročnim parom popestrile obisk iz Ljubljane. Sprejem v Savinjskem gaju je bil tudi posebno doživetje, zato tudi mozirskim turističnim delavcem lepa hvala!

Ob letošnjem lovskega dnevu so pripravili v TVD Partizan v Mozirju zelo zanimivo razstavo, ki jo je odprl Franc Pogeljšek.

Vse manj bo zemlje

Že od nekdaj velja prisluhniti starejšim ljudem, ki skozi čas opazujejo določene pojave, včasih tudi zaskrbljujoče. Tako nam je pisal Lovro Goličnik o svojih opažanjih pri spremembah na zemljiščih. Gre za odplavljanje zemlje (erozijo).

V gorskih predelih je že od davna sem opaziti, da se njive zaradi stalnega plujanja premaknejo tudi za kakih 30 cm nižje. V času, ki ga pomnim so se vse njive premaknile na nižje za več metrov, kar se da ugotoviti tudi po mapnih kartah. Na spodnjem delu njive tako nastane visok rob, včasih tudi do 3 metrov. Seveda se ta zemlja ne prevaža nazaj na zgornji rob njive!

Danes je malo njiv, v glavnem gre za travnate površine, ki se redno kosijo, površine pa se tudi popasejo. Prav zaradi slednjega se odplavljanje zemlje ne ustavi. Kamor stopi govedo pomakne zemljo navzdol, to pa je v mokrem vremenu seveda prav izrazit pojav. Tako razrito zemljo močni nalivi odnašajo v velikih količinah v potoke. Lepe travnate površine so vse križem prepletene s stezami in sledovi goveda. To seveda izbiira med travi in pušča tisto, ki le malo smrdi po gnojevki. Če bo tako v naprej, čez kakih 50 let ne bo več lepih travišč. Nevarno je tudi enostransko gnojenje, to vem iz lastne iz-

kušnje. Največkrat hitro poženejo manj vredne trave in zadržijo kakovostne. Če k temu dodamo še muhasto vreme, ki je v naših hribih izrazito, potem je seveda težava pravčasnega spravila na dlani.

Tako mislim, da bi morali za pašo izbrati le primerne strmine, nikakor pa ne prevelike. Če namreč ne bomo znali zajeziti te pojave, potem bo odplavljanje zemlje sčasoma odplavilo tudi ljudi s hribovitih predelov naše domovine. Poleg navedenega so na robovih nekdanjih njiv, kjer so v strmih legah nevarni tudi plazovi. Tudi ti odnašajo dobro zemljo in kvarijo zemljišča. Pojavi drsenja so tudi v gozdovih. Tako Rženički lazi drsijo v veliki širini v nižino in so se že kar krepko premaknili. Ko že omenjam plazove, povem, da je mogoče plaz v Šumečkem gozdu, ki ga je sprožila cesta premaknil navzdol velike količine zemlje. Seveda pa cesta mora biti, le vzdrževanje je vprašanje, ki nam povzroča skrb. Nekdanja občinska cesta preko Brda v Šmihel je povsod kjer je zemlja ali pesek (Roglev pesek) v gibanju, pa čeprav so jo prestavili, se to odnašanje tal nadaljuje.

Vse kar nam tako odnese voda ali veter pomeni skrb za bodoče rodove, ki bodo na plitki zemlji le slabo in redko živeli.

LOVRO GOLICNIK

Srečanje borcev

V Mozirju so se pri Brinjevcu zbrali nekateri od borcev prve jugoslovanske brigade, ki je bila sestavljena v Sovjetski zvezi ter je potem preko Romunije prišla na ozemlje Srbije. Tam je v sestavi POJ delovala in se borila za osvoboditev naše države.

Že nekaj let se zbirajo pri Brinovcu — Vanji, ki se je tudi boril v tej brigadi. V naši dolini je še nekaj živčih pripadnikov te enote, zato je srečanje v Mozirju postalo že navada.

Zbrane borce je pozdravil predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik. Ob tej priliki so poudarili, da jim republiško združenje borcev še ni priznalo organiziranosti kot jo imajo podobne enote v sestavi ZZB NOV. To občutijo kot krivico, saj so kot enota krvaveli domala v vseh predelih Jugoslavije za enake cilje kot vsi drugi odredi, oziroma vojske v sklopu narodnoosvobodilne armade.

Prenova kapelice v Nazarjah

Sredi naselja Nazarje stoji zelo zanimiv kulturni spomenik, ki se ga verjetno premalo zavedamo. Gre za kapelico v kateri je kip Lorentanske matere božje. To točno znano kdaj je bila kapelica postavljena. Nekateri strokovnjaki ocenjujejo, da gre za kip iz začetka 19. stoletja, verjetno pa je starejšega datuma. Vsekakor je zunanja podoba kipa nekaj posebnega in edinstvenega, prav zato tudi toliko zanimivejša. Že pred leti so krajevni skupnosti Nazarje opozorili na potrebo prenove tega zgodovinsko zanimivega objekta sredi Nazarj. Kasneje je pobudo prevzel župnijski urad, ki je naročil popravilo same

kapelice in tudi prenovo kipa. Slednje je bilo zelo zahtevno delo, ki ga je opravil mojster Maks Bergant iz Kamnika. Freske na zunanji površini kapelice pa je obnovil oziroma naredil ljudski restavrator Petrič iz Pšenične police pri Cerkljah.

Kapelica je sedaj spet v okras kraju. Vendar pa bo treba nujno razmisliti za boljše zavarovanje notranjosti, morda sodi namestitev ustrezne želazne mreže (ročno kovaško delo). O tem bodo odločili skupaj s predstavniki Pokrajinskega zavoda za spomeniško varstvo iz Celja, ti so namreč vseskozi pri prenovi sodelovali.

Bili smo v Makarski

Kot vsako leto smo tudi letos učenci četrtega razreda imeli šolo v naravi v Makarski.

Iz Ljubnega smo se z avtobusom odpeljali ob 16.30 uri. V Zidanem mostu smo se presedli na vlak in se odpeljali v Split. Iz Splita do Makarske pa smo se peljali zopet z avtobusom. Vožnja je bila naporna, a kljub temu zelo prijetna. V Makarski smo se udobno namestili, se dobro odpočili in že se je bližal večer, ko smo morali iti na večerjo. Naslednje dneve smo se kopali, učili plavati, ogledali tržnico na kateri smo nakupili razne spominke, vozili smo se z avtomobilčki in še in še bi lahko naštevali. Bilo je prijetno in dnevi so tako hitro minevali, da je kar naenkrat prišel dan, ko smo se morali posloviti. Bilo nam je hudo, a kljub temu smo se tudi veselili, da se vrnemo domov k staršem.

Odpeljali smo se proti Splitu. Tu smo si ogledali »Diokelecianovo palačo« in nato z vlakom proti domu. Pri šoli so nas pričakali starši in snidenje je bilo veselo in nepozabno.

Špela Kralj,

Osnovna šola Šlandrove brigade Ljubno ob Savinji

V Šmihelu

Šmihelski kronist Lovro Goličnik je, že marsikaj zanimivega napisal in tako ohranil bodočnosti preteklost. Iz njegovih virov posnema vsebino današnjega sestavka o Šmihelu.

Ko sva nazadnje govorila sem ga povprašal, če je v njegovem spominu še živ izraz Podgolčan. Kar zaiskrilo se je v njegovih očeh ob spominu in dejal je, da bo ta izraz segal najverjetneje daleč nazaj. Gotovo so bili pod Goltmi ljudje že daleč pred cerkvijo sv. Mihaela, ki danes krasi ta kraj. Zato se verjetno od vsega začetka niso mogli imenovati Šmihelčani. Lovro Goličnik ve povedati, da so jim »dolinci« (prebivalci v dolini) nekoč tako pravili. Tudi Praprotnik navaja v kroniki trga Mozirje »Golčko planino«. Šmihelski

župnik Franc Maronšek je v vprašalnik dr. Gotha, graškega topografa in profesorja vpisal leta 1843, da nosijo »Podgolčani« takšno in takšno obleko. Torej je rabil za krajane ta izraz. Tako je sklepali, da so sprva ljudi pod Goltmi tako imenovali, pozneje pa so izraz zaradi župnijskega patrona spremenili in vas poimenovali Šmihel (sv. Mihael).

Da je kraj že od davna poseljen pričajo tudi izkopanine, sicer niso pogoste, vendar pa so in če bi načrtno arheološko raziskovali, bi še marsikaj zanimivega našli.

O začetkih gradnje cerkve, piše Ignac Orožen na strani 236 (Das Bisthum und die Diözese Lavant, 1877), da so sodnik in svetniki Celja 15. 8. 1599 odobrili na prošnjo moziških župnijskih mož za gradnjo cerkve sv. Mihaela vključno s pokopališčem, potrebno zemljišče last celjske bolnišnice

in sicer na Zabregu... Dalje navaja točne mere zemljišča v korakih, ki naj služi za gradnjo oziroma za pokopališče.

Znano je, da so v tistem času imele razne ustanove posest v raznih krajih in jim je ta služila kot zagotovitev dohodka za njihove potrebe.

Po Goličniku so pričeli s pripravi za gradnjo cerkve 1590, vendar pa je delo na gradnji le počasi napredovalo. Gradbeni kamen so dovažali z ruševin gradu nad Gregorcem. Cerkev so posvetili 16. 12. 1631. Seveda so tekom časa prezidavali in dozidavali prvotno zgradbo. Ta je bila do 1869 še z lesenim stropom, šele takrat so jo obokali. Cerkevni stolp v sedanji podobi je bil zgrajen 1751. Ivan Fantoni je opravil poslikavo cerkve 1903. Orgle pa je zgradil 1908 Ivan Naráks s Petrovč. Zvonove so nabavili med leti 1732 — 1845 v teži od 700 do 1800 kg. V gor-

nji lini pa je domoyal navček ali kakor pravijo Šmihelčani »cingleter«. Zvonovi so bili žrtve prve svetovne vojne, tudi bakrena streha na zvoniku je bila zamenjana za navadno pločevinasto. Po prvi vojni so nabavili nove zvonove, ki pa niso bili več vojne žrtve, saj do kraja ni bilo ustrezne ceste, pa tudi partizani so bili v letih, ko so Nemci pobirali zvonove po dolini v Šmihelu prepogosto, da bi si okupatorska oblast upala po zvonove.

Nekoč je stala mežnarija med sedanjo in župniščem, pa so jo podrli in zgradili novo na mestu kjer je danes gostilna. V njej je bilo stanovanje za organista, ta pa je imel v najemu tudi gostilno, ki je bila sicer v lasti župnišča. Tudi sedanje župnišče ni prvotno, to je stalo nižje, sedanje pa je bilo zgrajeno 1854.

Do nedavnega je krasilo veliko lepih lip prostor pred cer-

kvijo, tam je bila tudi lepa kapelica. Žal se je podoba zelo spremenila, ko so te lipe zvečine podrli in postavili novo kapelico, ki nikakor ni v

okras lepemu izgledu okolja pred cerkvijo.

V prihodnji številki bo sledil oris preteklosti šmihelske šole. A. V.

Danes že zelo redka slika starega Mozirja. Hiša na desni strani je bila trška sirotišnica, ki že dolgo več ne stoji.

Veterinarsko dežurstvo

22. 7. do 28. 7. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
29. 7. do 4. 8. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179
5. 8. do 11. 8. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, tel. nova številka (informacije)
12. 8. do 18. 8. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179
19. 8. do 25. 8. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija

Dežurstvo Elektro Celje, nadzorništvo Nazarje — avgust

ZA MESEC AVGUST

29. 7. do 4. 8. Jeraj Franc, Prinova, tel. 831-910
5. 8. do 11. 8. Nadvežnik Srečo, Nizka, tel. 831-706
12. 8. do 18. 8. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
19. 8. do 25. 8. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
20. 8. do 1. 9. Jeraj Franc, Prinova, tel. 831-910
V primeru kakšne spremembe pokličite Elektro Celje tel. 25841, kjer dobite potrebne informacije

Kino Mozirje v avgustu

1. NE ZVEČER, DRAGA — francoski film
3. 4. PARTNERJI — ameriški film
6. VIKTOR, VIKTORIJA — ameriški film
8. NOČI NEW YORKA — ameriški film
10. 11. SINJA STRELA — ameriški film
13. NAJKRAJŠA POT ZA KITAJSKO — ameriški film
15. JAVNA HIŠA V PARIZU — francoski film
17. 18. SAMO BOG OPROSTI — ameriški film
20. DEKLETA S PLAŽE — ameriški film
22. OTOK SMRTI — ameriški film
24. 25. SUPER DEČKO — ameriški film
27. VOJAKI SHAOLINA — Hong Kong — karate
29. POLICAJ IN POLICAJKE — francoski film
31. 1. 9. KRVNI BRATJE — nemški film

Kino Nazarje v avgustu

3. — 4. Zen Kvun DO v Parizu, japonski
7. Cimerke, ameriški
10. — 11. Bolnica strahov, ameriški
14. Bilitis, italijanski
17. — 18. Blago v izgubljenem avionu, ameriški
21. Gadje na počitnicah, francoski
24. — 25. Planeta prokletih, ameriški
28. Vrnitev izgubljenih, italijanski
31. — 1. 9. Oficir in žentlemen, ameriški

Kino Ljubno v avgustu

2. 8. Ljubezenski hotel v Tirolih — zah. nemški film
6. 8. Krvavi avtopot — italijanski film
10. — 11. 8. Ugrabitelj izgubljenega blaga — italijanski film
13. 8. Človek pajek proti zmajem — ameriški film
17. — 18. 8. Pekleni angeli — ameriški film
20. 8. Seks z zvezdami — angleški film
24. — 25. 8. Dan potem — ameriški film
27. 8. Čas prve ljubezni — francoski film
31. 8. — 1. 9. Gandhi — angleški film

Novosti v občinski knjižnici Mozirje

I. LEPOSLOVJE: Holt, V.: Srhliji-vi pesek, Rupel, D.: Povabljeni, pozabljeni, Zbirka Hram: Mihelič, M.: April, Kavčič, V.: Zapisnik, Stritar, J.: Zorin, Kosmač, C.: Pomladni dan, Prežihov V.: Požganica, Šivic: Odisej z Dobrega polja (zbirka Kmečkega glasa), Sheldon: Krva zveza, Filipčič: Kuku, Šprohar, L.: Proti življenju za zaveso

II. STROKOVNA LITERATURA: Speer, A.: Dnevnik iz Spandaua, Štarn, K.: Ruka iz groba, Mikeln: Politično gledališče, Vandot: Daleč od Prisanke, Močnik, R.: Beseda... besedo, Osnove informatike (srbohrvski jezik), Nührmann: Kučni magnetoskopi, Janjič: Mini karate, Janjič: Uvod u karate, Med: sladilo, živilo, zdravilo

III. MLADINSKA LITERATURA: Zbirka Čebelica. Stritar: Pod lipo, Mrzel: Mladi upornik, Wilde: Sebični velikan, Batič, M.: Pionirski koledar, Leskovec: Moj Aro

Prevod in opombe Peter Weiss, pregled prevoda dr. Uwe Büttner

Anzek in Micka

Bil je topel jesenski dan in večerilo se je. Pred krojačevu hišo smo stali in se poslavljali, — ne bomo povedali čigav, čeprav ni več med živimi — vlekel cizo, v njej pa je sedela njegova boljša polovica Mica. Kdove ali se je Anzek spomnil ali si je Mica vtepla v glavo, da morata h krojaču. Daleč res ni bilo. Če bi Mico nože nesle, bi vse gladko potekalo. Pa je niso in njena glava je enkrat omahnila naprej, drugič nazaj in oči so se ji kar samo zapirale.

Kljub temu Anzek svoje Mice ni pustil na cedilu. Ni je prvič posadil v cizo, poleg tega pa je smel pričakovati, da Mica ne bo nič manj uvidevna, če bo v podobni stiski on sam. Ko bi njuna ciza govorila, kaj vse bi lahko povedala!

Vštric nas je Anzek spustil ročaj. Ciza je na mestu obstala, Mica pa je komaj ujela ravnotežje. Krojač se je gromko zasmejal:

»Orka malora, Anzek! Pelješ na semenj?«

Anzeku so goste obrvi

zasršele, v očeh pa se mu je ježno zabiskalo. Ker ustnic skoraj ni odprl, je bolj zanosljal kot povedal:

»Mica je prišla kostim pomerit!«

»Kostim pomerit? ... Takale!? Kako pa bo pokonci stala? Naj prinesem dve prekli, da jo podpreva spredaj in zadaj?« je spraševal krojač, pri tem pa komaj zadrževal smeh, mi pa tudi.

»To te naj ne skrbi!« je dejal Anzek. »Mica bo že stala pokonci kot je treba, ti samo mero prinesi!«

»Ko bo Mica prilezla iz cize, bom tudi jaz pripravljen!« je zatrdil krojač. »Če sva si odkrita, hudičevo slabo kaže, je pristavil in njegov obraz je bil resen, skoraj tako resen kot Anzekov ali Micin, le oči so bile polne nagajivosti. Zabaval se je.

Najbrž se je Anzek strinjal z njim, ker je takoj stopil k cizi in Mici ponudil roko v pomoč, rekoč:

»Daj, skobacaj se ven!... Če ne, sva zama prišla.«

»Ja, ja!« je prikimala Mica, premaknila se pa ni. Tedaj je

Anzekovo glavo prešinila odrešujoča misel: Prijel je za ročaj in dvignil štango. Ciza se je prevesila in Mica je zdrsela nazaj. »Au!« je zastokala. Anzek se za njen vzdih ni zmedil. Ravno-dušno, vendar zelo kavalirsko jo je vzpodbudil: »No, zdaj pa le zlezi ven!... Samo zasuci se, pa bo!«

»Saj bom, Anzek..., saj bom. Malo potrpi!«

Anzek je pustil, da je ciza stala s štango navzgor.

»Veš kaj, Anzek,« se je vmešal krojač, »drugič pridita! Najbolje jutraj!«

»Hm, ja žel!« je dvoumno zagodel Anzek, segel po ročaju in potegnil navzdol. Mica je hočeš nočeš zdrsnila naprej. Spet je zastokala.

»Zdaj pa lepo sedi, Mica! Domov greva! Vozu ti ne more pomeriti kostima, ti pa se ne spraviš ven,« je nejevoljno zagodel, potem pa potegnil.

»Preklemani cirkus!« se je smejal krojač. »Tale dva ga pa užigata! Radoveden sem, kako bosta prišla domov. Tema je že. Na desni strani kolovoza je globača, če Mico prekucne, jo bo

našel šele jutri. Prej jo bo našel Ciko kot Anzek. Njun pes ima več pameti kot onadva. Dobro pozna njune razvade. Vedno ju spremlja, ko gresta na njivo. Ciko se ob hudi vročini gre odžejat na greben, Mica in Anzek pa praznita steklenice dokler ne obležita v kaki brazdi. Ciko, namesto da bi jezik molel iz gobca, jo pobriše domov in v senco, Mica in Anzek pa se parita na soncu ter otepata obadov. Kadar ju predolgo ni domov, ju gre iskat. Najprej zalaja Anzeku na uho, potem pa še Mici in tako dolgo skače okrog njiju, da ju spravi pokonci. Včasih gre laže, včasih teže, odvisno koliko in kakšna je bila pijača, ki sta jo pospravila.

Na poti domov Ciko počasi caplja za njima. V gobcu nese Anzekov klobuk, ki ga najde kje v brazdi... Da ima Anzek klobuk, se ima zahvaliti Cikovi vsaji vdanosti in zvestobi. Res, zabavno jih je videti! Pregovor, da »gliha vkup štrih« pri Mici in Anzeku še kako drži.«

Štefka Petek

Zupančičev izlet iz Celja v Solčavo 6. del

Doslej nas je Janez Anton Zupančič v svojem potopisu pripeljal po Spodnji Savinjski dolini in se na kratko ustavil v Mozirju, Nazarjah, Radmirju, Gornjem Gradu, Lučah in nazadnje pod Iglo.

»Kako je nastala ta strašna soteška?« sem se vprašal. »Čigava velikanova roka je na teh bujnih poljanah lepe dežele zgradila ta vinograd narave?«

Naša Zemlja ni prišla iz Stvarnikovih rok z današnjo obliko površja. Še preden se začnejo pisna izročila o naši tako imenovani svetovni zgodovini, so kdo ve kako pogosto poplave in vulkani uničevali prvotno obliko zemeljskega površja. To je gotovo, pa čeprav Mojzes, ta resnično veliki hagiograf, ne bi nič govoril o vesoljnem potopu, čeprav starejši pisci drugih ljudstev ne bi omenjali nobene velike zemeljske spremembe in čeprav se med perzijskimi čarovníki in med modrci ob Indu in Gangesu ne bi ohranila nobena pripovedka, ki bi govorila o tem. Naša Zemlja sama je povsod velika verodostojna listina, v kateri lahko jasno in celo kronološko beremo sporočila o velikanskih spremembah. Živali, rojene v morju, lahko najdemo stotine milj daleč od obale na alpskih vrhovih v okameneli obliki, okostja stvorov, ki so zdaj prebivalci drugih področij, ali kosti zdaj popolnoma neznanih živalskih vrst pa globoko v zemlji (1). V veličastnih gorah so čudovite jame. Deroče vode so izrile doline in izoblikovale gorovja — in tukaj si je Savinja utrla svoj tok skozi močeno skalne jezove!

Tako je nenehno podiranje in ponovno tvorjenje, neprestano prehajanje od oblike do oblike stopničasta lestev za vedno živahno delovanje narave. Tudi tem skalnim velikanom bo nekoč odbila ura njihovega spreminjanja in le človek je lahko dovolj neumen, da zahteva večnost za svoje umrljivo telo. Nikoli si ne želi, da bi od njega ločena duša poletela v tisto domovanje, kjer

nobena uganka ne zakriva raziskujočega duha in blato čutnosti ne skrni več pečata njegovega božjega rodu.

Tako sem razmišljal, tako so se križali v mojem srcu neizrekljivi občutki, medtem ko me je skromno kljuse, dostojen spremeljevalec, podobno nekdanjemu don Kihotovuemu Rosinantu, zvesto nosilo skozi globeli.

Se so naju obdajale visoke gore, ki pa so vendar postajale manj gole. Dolinska pot se razširila in bližala sva se kraju Solčava. Tik pred vasjo je osemnajsti prehod čez Savinjo, katere bregova povezuje mostiček. Čisto premočena sva stopila v župnišče in po nekaj trenutkih počitka v župnijsko cerkev. Ob koncu 14. stoletja so jo zgradili grofje Celjski. V vasi sami še stoji hiša, ki so jo postavili isti grofi po tistem, ko jim jo je zagodel Hartman od Turna pri Zalcu, da bi v njeni kleti ob novih nevarnostih v tej odročni pokrajini varno skrili svoje zaklade. Nasploh pa tukaj ni nič takega, kar bi imelo za raziskovalca domače zgodovine večjo vrednost, in potrdila se nama je ugotovitev, ki sva jo tako pogosto slišala, namreč da je prehod v Solčavo zelo zanimiv, sam kraj Solčava pa niti nimanj. Nekaj naprej se odpre ljubka dolina, v kateri eno uro od Solčave v Logarski dolini (2) izvira Savinja.

Zanimivejše od vsega, kar sem našel tukaj, so mi bile pripovedi iz ust tukajšnjega župnika in najin pogovor ob mizi z njim (3).

Led in sneg naredita ta kraj pozimi čisto nedostopen in ljudje lahko včasih pridejo sem v tem letnem času le s koroške strani. Kar se je za temi kamnitimi stenami zgodilo pozno jeseni in pozimi, izvejo tule šele naslednjo pomlad in poleti. Če župnika pokličejo k umirajočemu — kar se v eni zimi pripeti le redkokdaj več kot enkrat —, pride pogosto dvajset do trideset ljudi, da mu naredijo gaz.

Hrana ustreza okolju. Govedina je tukaj redka jed. Vendar pa postrežejo tuju s posttrvmi, jerebicami, gamsjim mesom in — ovsenim kruhom.

Na moje vprašanje, če ni tukaj nobenega ranocelnika, je župnik odgovoril: »Ne potrebujemo ga, kajti tu poznamo po navadi le dve vrsti smrti: ljudje umrejo zaradi starosti ali pa se smrtno ponesrečijo v skalah.«

Jaz: »A vendar ne umrejo vsi, ki se potolčejo v skalah. Kdo pomaga, kadar si kdo zlomi roko ali nogo?«

Župnik: »Zlome nog zdravi preprost kmet. Tak primer sem ravnokar imel s svojim cerkovnikom, ki si je zlomil nogo, in kot upam, bo v kratkem že pokonci.«

Jaz: »Že dolgo živite tu?«

Župnik: »Trinajst let — in tu bi rad umrl. Zrak in voda sta izvrstna in vsaka sprememba bivališča bi me lahko veljala zdravje ali celo življenje. Moji župljani, ta zdravi, močni človeški rod, so nepokvarjeni in dobri.«

Jaz: »To je lepo slišati; toda življenje mora biti žalostno, če človek ne izve čisto nič od vsega, kar se zgodi v širokem božjem svetu.«

Župnik: »Ste srečni zaradi tega, ker lahko vsak dan berete časopis?«

Jaz: »Zaradi tega še ne ravno srečen; toda tudi jaz sem majhen člen v veliki verigi in želim zato vendar vedeti kaj o usodah svojih človeških bratov.«

Župnik: »Ko bi bilo to, kar slišiš, vedno tudi le razveseljivo! O, verjemite mi, v tej samotni, v tej patriarhalni nevednosti se živi prav mirno in nikoli si ne želim drugačne usode. Tudi jaz sem imel nekoč minljive radosti, ko sem spoznaval družabne kroge in zdaj se lahko — kot vidite sami — imenujem puščavnik; experto crede Ruperto (4) — popolnoma se odreči svetu zagotavlja večjo, ne skaljeno srečo, kot bi si lahko človek kadar koli mislil.«

Molčal sem; kajti globoko v srcu sem bil prevzet zaradi tega neomajnega zadovoljstva, zaradi zadovoljstva s krajem, ki bi bil za zehajočo meščanko in za oštarijskega politikarja pekel in kjer bi jima bila vsaka od teh golih kam-

nitih sten gotovo mučiteljski hudici dolgega časa. Tako je z nazori o sreči, sem si mislil. Sreča in mir živita povsod, kjer nosi človek v svojih prsih te svete penate svoje-ga življenja. Če pa je ubogemu srcu mir s samim seboj postal tujec, o, potem iščeš srečo zastonj tudi v zlatih dvoranah razkošja, tudi na dvorih gospodarjev ljudstev! Tu je močno dekle v svojih lesenih colkih, ki — naslonjeno na pastirsko palico — poje planšarsko pesmico, srečnejše kot živčna gospodična v hrupnih rezidencah, ki sedi na svilenih blazinah in nena-ravno pobenkava velika umetniška dela Beethovna in Mozarta. Pobožni puščavnik, ki ob molitvi poljublja režečo se mrtvaško lobanjo, je lahko pri tem prav tako srečen kot življenja polni mladenič, ki se naslaja v lilijah rokah svoje neveste! Samo pojmi in navade so tirani, ki nas imajo za norca in ki pri vsakomer od nas podpisujejo sreči odpustnico!

OPOMBE

- (1) Zupančičeva opomba na tem mestu: »Ko so kopali temelje za zgoraj omenjeno cerkev v Gornjem Gradu, so našli v zemlji tisti dve velikanski kosti (rebro in ključnico), ki sem ju poslal v Joanev v Gradec. Ne vem, kateri živali bi lahko pripadali ti dve kosti.« — V knjigi Arheološka najdišča Slovenije (Ljubljana 1975) ta najdba ni navedena. — (2) Rossberg. — (3) Gre za župnika Matija Kajfeža, ki je bil umeščen za župnika v Solčavi 5. junija 1803, umrl pa je 1. oktobra 1823, star 78 let. Kot kaplan je služil v Brežicah, Laškem, Pišecah, na Sromljah, v Mozirju, na Vranskem, v Šmartnem pri Slovenj Gradcu in v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Rojen je bil v Duplici pri Kamniku. (Ignacij Orožen, Das Dekanat Oberburg (Dekanija Gornji Grad), Maribor 1877, str. 140.) — V osnovi gre torej za potopis iz leta 1815: tedaj je bil Kajfež (približno) 13 let župnik v Solčavi, ob objavi knjižice leta 1826 pa je bil že tri leta mrtve. — (4) Latinsko (prirejeno po Vergilovi Eneidi): »Verjemi izkušnemu Rupertu«, tj. verjemi tistemu, ki si je skusil.

NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografska priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-609 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka:

52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu - Stavke, filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.